Anthony Hope
Filosoffen i æblehaven
og andre fortællinger
Bibliotek
1800

Anthony Hope

Filosoffen i æblehaven og andre fortællinger

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Anthony Hope: *Filosoffen i æblehaven og andre fortællinger* er baseret på originaler, som er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+70 år.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU, bør du dog tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Anthony Hope: *Filosoffen i æblehaven og andre fortællinger* is based upon sources in the public domain in countries where copyright is based upon Life+70 years.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Forfatteren og sommerfuglen

"Så De skriver virkelig bøger! Tænk dog! Hvordan bærer De Dem ad?"

"Å, jeg ved ikke. Hvordan finder De på en ny kjole?"

"Jeg sidder – og tænker – og rynker panden – og skælder ud på mit tyende."

"Sådan gør jeg også."

"Tænk! Mon jeg har læst nogen af Deres bøger? Nej, det tror jeg ikke. Jeg læser ikke så meget, skal jeg sige Dem."

"Deres øjne er skabt til noget bedre," bemærkede Forfatteren høfligt.

"O, det tog De vist fra en af Deres bøger, ikke sandt? Hvis de er sådan, så vil jeg læse dem alle. Er de allesammen sådan?"

"Nå, det er nu ikke så tit, jeg får den slags indfald," medgav Forfatteren. "Hvis jeg altid kunne –"

"Jeg kunne måske komme og sidde hos Dem," bemærkede Sommerfuglen eftertænksomt.

"Tak, ikke når jeg arbejder," sagde Forfatteren hurtigt.

"Nu er De væmmelig. Jeg ville ikke være i vejen."

"Jo, det ville De."

"Men jeg ville – lukke dem lidt."

"Hvad ville der så ske?" spurgte Forfatteren smilende.

"Å, vær dog nu lidt rar," bad Sommerfuglen. "Man har fortalt mig, at De var ret kvik."

"Der er jo næsten en fornærmelse i vore dage," bemærkede Forfatteren resigneret.

"Jeg er ikke særlig kvik, ser De. Men min søster Mildred, hun er virkelig –"

"Men så –" begyndte Forfatteren.

"Hun ser skam rigtig *sød* ud," afbrød Sommerfuglen ham, tydeligt indigneret.

"Det gør de altid."

"Moder ser herover," bemærkede Sommerfuglen efter en pause.

"Det gør ikke noget. Hun tror, jeg er forlægger." Han smilede ad Sommerfuglen forsigtighed.

"Har De fortalt hende det?"

"Jeg lever jo af at fortælle – den slags."

"Handler Deres bøger altid om – om kærlighed?"

"Altid," svarede han med et anstrøg af melankoli.

"Bliver De aldrig træt af det?"

"Af at skrive om det," sagde Forfatteren.

"Og er Deres heltinder gode?"

"Nej."

"Ikke det? Heller ikke Deres helte?"

"Udyr," sagde Forfatteren mørkt.

Sommerfuglen så venligt på ham.

"Jeg vil nu helst have en ædel helt," bemærkede hun. "Heltinderne betyder det ikke så meget med. Hvorfor gør De dem ikke ædle?"

"Jeg kan kun gengive det, jeg ser."

"Men De kender da sikkert mange udmærkede mænd?"

"Alle de mænd, jeg kender," sagde Forfatteren med eftertryk, "er –"

"Men jeg kender jo mange af Deres bekendte, og –"

"De er allesammen forelskede i Dem," sagde Forfatteren afgjort. "Det er derfor, de –"

"Er væmmelige."

"Ja, og det er også derfor, jeg ønskede at gøre Deres bekendtskab."

Sommerfuglen kastede igen et blik i retning af moderen.

"Er De sikker på, at hun tror –?" begyndte hun.

"Helt bestemt," forsikrede forfatteren med et nyt smil.

"Hvorfor ønskede De at gøre mit bekendtskab? Har De tænkt Dem at bruge mig i en bog?"

"Hvis jeg gjorde det, ville De så selv læse den?"

"Ja, selvfølgelig. De ville jo forære mig et eksemplar, ikke sandt?"

"Til gengæld for –"

"Min hjælp," indskød Sommerfuglen hurtigt. "Mon jeg ville kunne genkende mig selv?"

"Det tror jeg næppe," sagde Forfatteren.

"Hvad ville De lade mig gøre?"

"Jeg ville lade Dem knuse en stakkels mands hjerte."

"Kun én?" spurgte Sommerfuglen.

"Det går ikke at sprede interessen," sagde Forfatteren undskyldende. "Ellers ville jeg lade det være en snes stykker."

"Å, det er da ikke en hel *snes*," mumlede Sommerfuglen og legede med sin vifte.

"Og så ville De gifte Dem med en rig mand."

"Ja, ja; det er godt. Fortsæt."

"En lord, tænker jeg."

"Det tager jeg ikke så nøje."

"Og så –" Forfatteren syntes at tøve.

"Ja, hvad så?"

"Så ville De blive meget ked af, at De havde gjort det," sagde Forfatteren.

Sommerfuglen så på ham, derpå ned i sit skød, og så på ham igen.

"Tror De det?" spurgte Sommerfuglen, og der viste sig et smil på hendes læber.

"Det ville De – i bogen, altså," sagde Forfatteren bestemt.

"Så, altså i bogen," mumlede Sommerfuglen, og så ud som om hun morede sig.

"Jeg kan se, " bemærkede Forfatteren, "at De ikke ville genkende motivet."

Sommerfuglen tav en stund, før hun sagde mere. Så spurgte hun:

"Ville De selv være med i bogen?"

"Ja."

"Hvem ville De være?"

"Det kan De vist godt gætte," sagde Forfatteren.

"De mener, at De ville være –?"

"Staklen med det knuste hjerte, naturligvis."

Sommerfuglen overvejede dette et øjeblik.

"Og hvis jeg nu var meget ked af det, hvad skete der så?"

"Ingenting."

"Det lyder ikke særlig morsomt," bemærkede Sommerfuglen.

"Nej. Det er en realistisk bog," svarede Forfatteren.

"Hvem var den rige mand i bogen?" spurgte Sommerfuglen, næsten hviskende.

Forfatteren pegede umærkeligt, idet han svarede: "Den mand, som netop nu taler med Deres moder."

"Å," sagde Sommerfuglen og rødmede. Så tilføjede hun: "Men bøger ligner slet ikke virkeligheden, gør de vel?"

"Denne her gør," påstod Forfatteren.

"Det bliver en rædsom bog," sagde Sommerfuglen.

"Helt igennem afskyelig," medgav Forfatteren.

De sukkede begge to.

"Skete der så slet ingenting?" spurgte hun igen.

"Han blev ikke dræbt under en jagt," sagde Forfatteren.

"Ikke engang efter en hel masse år – tre eller fire, mener jeg?"

"Nej, aldrig. Han blev ved at leve."

Sommerfuglen så opmærksomt på den mand, som talte med hendes moder.

"Det *bliver* en rædsom bog," sagde hun med en let gysen.

"Men De kunne ikke gøre for det. Han var jo så enormt rig, ser De."

"Var det – meget slemt?"

"Bare kedeligt. De havde nemlig aldrig syntes om ham."

"Ikke det?" spurgte Sommerfuglen.

En pause. Så tilføjede Sommerfuglen hviskende, idet hun kastede endnu et blik tværs gennem rummet:

"Hvorfor skriver De den, når den nu bliver så forfærdelig?"

"Hvorfor gør De?" spurgte Forfatteren.

Sommerfuglen knappede sin handske op og knappede den igen.

"Blev Deres hjerte ved at være knust?" spurgte hun.

"Lige til det sidste."

"Og var De altid fattig?"

Forfatteren smilede.

"Jeg fik en vidunderlig succes," sagde han drømmende, "med en bog, som udkom præcis en uge efter brylluppet."

"Så De var også forfatter i bogen?"

"Mit portræt er vellignende i alle detaljer," sagde han.

"Og mit – er det også?" spurgte Sommerfuglen, stadig beskæftiget med sin handske.

"Tja – er det nu det?" spurgte Forfatteren. "Er De glad for penge?"

"En lille smule," sagde Sommerfuglen og skød underlæben frem.

"Verdslig?"

"Jeg holder meget af smukke ting," sagde Sommerfuglen med et suk.

"Overfladisk?" spurgte Forfatteren og bøjede sig frem imod hende.

"Hm, ja – kan De se bunden af mit hjerte?" spurgte hun.

"Jeg forsøger. Der er et eller andet dernede –"

"Er der det?" spurgte hun og slog sin vifte ud.

"Jeg spekulerer på, om jeg måske kunne dykke ned og tilegne mig det!"

"Det bør De lade være med. Jeg ville lade det blive, hvor det var," sagde Sommerfuglen.

"Virkelig?" spurgte Forfatteren.

"Måske," sagde Sommerfuglen.

"Og bogen?"

"Skriv den ikke!" hviskede Sommerfuglen.

I dette øjeblik rejste Sommerfuglens moder og herren overfor hende sig.

"Jeg må gå," sagde Sommerfuglen. "Det var morsomt at møde Dem. Jeg – jeg har set Dem så tit."

"Jeg har også set Dem," sagde Forfatteren.

Sommerfuglens moder og manden var nu ganske tæt ved.

"Hvis jeg skriver bogen, må jeg så sende Dem et eksemplar?" spurgte Forfatteren.

"Bogen," sagde Sommerfuglen, "må aldrig blive skrevet;" og hun vendte sig med en yndefuld bevægelse mod de to kommende.

Forfatteren bukkede og forsvandt.

"Jeg har fortalt Deres moder, hvem den mand er," sagde manden.

"Ja," sagde Sommerfuglens moder betydningsfuldt, "jeg havde taget fejl af ham. Han er kun en – forfatter – –"

"Til meget dumme bøger," sagde manden.

Sommerfuglen så et sekund på ham. Så bemærkede hun åndsfraværende: "Ja, og jeg har netop forhindret ham i at skrive en, der var endnu dummere."

"Om hvad?" spurgte han.

"Ejendommeligt nok – om Dem," svarede Sommerfuglen.

"Pokker tage ham! Hvad kunne han vel have at sige om mig?"

"Intet," sagde Sommerfuglen med eftertryk, "som i mindste måde kunne tænkes at være sandt. Derfor sagde jeg ham, at han skulle udelade Dem af bogen. Men jeg sagde også, at han gerne måtte skrive om mig, hvis han skulle have lyst."

"Vil han så det?" spurgte moderen.

"Ja, det tror jeg næsten," smilede Sommerfuglen.

"Det bliver der sikkert heller ikke megen sandhed i," brummede manden.

"Det er jeg nu ikke så sikker på," sagde Sommerfuglen, og hun smilede atter.

Fantasi

Jeg traf hende ved søbredden. Der var virkelige tårer i hendes øjne.

"Å, mr. Vansittart," græd hun. "Hvad skal jeg gøre? Min mand er ude med en båd, jeg ved ikke hvor langt borte, og det begynder at blæse op til storm, og bådejeren siger, at det er så skrækkelig farligt, når det er storm, og –"

Jeg skød hatten fremover og kløede mig i nakken.

"Jeg indser ikke, at *De* kan gøre noget," sagde jeg, fuld af medfølelse. Jeg havde siddet ved siden af hende tre aftener ved *table d'hôte* og syntes umådelig godt om hende.

"Se på de træer! Å, hvor det blæser! Og se! Store bølger!"

"Ja, det blæser virkelig op," indrømmede jeg og satte mig ned på en havebænk.

"Å, mr. Vansittart, tænk, om han skulle drukne!"

"Tænk, om han –?" Jeg standsede. Tanken var ny for mig. Jeg vendte den i tankerne. "Ja vel, tænk om han skulle?" sagde jeg endelig i en spørgende tone.

"Og vi har kun været gift et år!"

"Ja, ja," sagde jeg tankefuldt. "Deres kærlighed er endnu frisk?"

"Så frisk, som den dag, da –"

"Deres roman er ikke udslidt, skuffelsernes dag er ikke kommet. Mindet om Deres mand ville blive Deres sødeste trøst."

"Men, mr. Vansit..."

"Der vil ikke komme noget blandet i Deres erindringer. De er ung, Deres liv vil ikke være spildt, men vil blive helliget af søde og ikke alt for tunge savn. I tidens løb ville den voldsomme sorg mildnes."

Hun satte sig ned ved siden af mig og borede spidsen af sin parasol ned i gruset.

"Da vil De føle," fortsatte jeg, "at så hellige som disse minder var – så dyrebare som de var – så ville det ikke være ret at ofre hele Deres liv for dem. Og til sidst, så kunne det måske hænde, at en anden ville komme, som –"

"O, det kan jeg næppe forestille, mr. Vansittart."

"Prøv," sagde jeg opmuntrende. "En, som til trods for, at han måske ikke i alle måder kunne være hans ligemand, som De har mistet, dog alligevel kunne give Dem ly for denne verden –"

"Jeg ville nok få brug for *en eller anden*, ikke sandt?"

"Og give Dem en ærlig, vedvarende, uforanderlig kærlighed."

"Det ville alligevel ikke blive det samme som før," sagde hun.

"Stol på," genmælede jeg alvorligt, "at det på visse områder vil blive bedre. For han – Deres anden mand – kunne jo godt blive én, som kunne forstå dybderne i Deres natur, som ville være alvorlig, når De var –"

"I stedet for altid at komme med morsomheder? Å – ja-a, mr. Vansittart."

"Alvorlig og alligevel rede til at forstå Deres mere lykkelige øjeblikke – altid godmodig –"

"Så *ville* han da være en vidunderlig mand!"

"Ædelmodig, nej, ødsel med at give Dem, hvad som helst –"

"Å tænk dog!"

"- De ønskede; aldrig spare sig nogen anstrengelse for at behage Dem –"

"Hvad, efter brylluppet?"

"Dem fuldstændig hengiven. Å ja, det er et smukt billede."

"Ja, det lyder rigtig rart," indrømmede hun og borede videre med parasollen.

"Kunne ikke et sådant menneske," fortsatte jeg og bøjede mig hen imod hende, "ved sine kærlige og stadige anstrengelser i tidens løb læge det sår, som blev tilføjet Dem ved denne grusomme ulykke?"

"Jeg ved ikke. Jo – jeg tror det – nå, måske at han engang i tiden kunne, mr. Vansittart."

"Han kunne," sagde jeg bestemt. "Jeg kan selv forestille mig –"

"Hvad behager, mr. Vansittart?"

"Jeg siger, at jeg kan *forestille* mig selv tage dette arbejde på mig – det ville optage mig fuldstændig, dette hæderværdige arbejde med at bringe lykke tilbage til én, som troede at have mistet den for bestandig."

"Det ville være en storslået gerning for en hvilken som helst mand, ikke sandt?"

Der blev en pause. Så sagde hun:

"Men ville De, mr. Vansittart – som er så ung og så – og så – og så – jeg mener, som er så ung – nøje Dem med et hjerte, som allerede har givet sin første kærlighed til en anden, givet det den ungdommelige friske –"

"Sommetider tror jeg," afbrød jeg med lav, men indtrængende stemme, "at denne slags kærlighed er ædlere, højere, bedre end en uerfaren piges hurtige indskydelse. Det

ville blive en sympatetisk forening af ånd, af *sjæl*, mrs. Lawrence."

"Ja, det indser jeg. Ja, det ville det, mr. Vansittart."

"Min medfølelse for Dem," sagde jeg videre "ville inspirere og blidgøre min inderste natur. Jeg kom til at hæve mig opad til Deres horisont. Og måske til sidst, når lange år havde udslettet –"

"Havde *udvisket*, mr. Vansittart."

"Ja, havde udvisket erindringens sår, så kunne vi måske komme til at indse – at forstå – hvorledes det, der engang syntes så fortvivlet, i virkeligheden, til trods for dets sørgelighed, dog var den nødvendige betingelse for, at to menneskeliv så fuldkomment skulle få lov at udvikle sig."

Vi blev siddende nogle øjeblikke i tanker. Så bemærkede mrs. Lawrence: "Der kommer ofte så meget godt ud af lidelser, ikke sandt?"

"Jo, det synes virkelig at være verdens gang."

"Mrs. Vansittart, jeg er sikker på, at en kvinde, som kom i den stilling, De har beskrevet, ville føle så dyb og stærk taknemmelighed for den mand, der så ædelt viede hende sit liv, at hun i tidens løb ville skænke ham en kærlighed, der måske var forskellig, men ikke ringere i inderlighed end den, som hun havde følt for den mand, som først vandt hendes hjerte."

"Det ville være den eneste belønning, jeg kunne håbe på," sagde jeg.

"Så at det til slut ville føles – nej, det ville trænge sig med *vished* ind på mig, at denne mand var min virkelige, min sande, min eneste –"

Her holdt mrs. Lawrence brat inde, for der faldt en skygge mellem os, og da vi så op, stod der en svær, ældre mand i sømandstrøje lige foran os.

"Om forladelse, frue," sagde han, "men er De den dame, som spurgte Jim Dobbs om den herre, som var ude på søen i en båd?"

"Om hvem – hvad? Å ja, jeg tror – ja, det er mig."

"Ja, så behøver De ikke at være ude af det for hans skyld, frue. Der kommer han netop frem bag tangen, og han vil være i land om to minutter."

"Men Dobbs sagde, at det var meget farligt," protesterede jeg.

"Ja, undskyld, men Dobbs ved nu ikke alting. Herren er i alt fald sikker nok nu. Det glæder mig på Deres vegne, frue."

"Tak skal De have – mange tak," sagde mrs. Lawrence.

Manden stod og så på mig på en sådan måde, at jeg tog en sixpence frem af lommen og gav ham. Oprigtig talt har jeg aldrig ærgret mig mere over nogen sixpence. Så gik han.

Der blev en lang tavshed. Mrs. Lawrence havde gravet et ordentligt hul i grusgangen. Hun så på mig, og da hun lagde mærke til, at jeg betragtede hende (nok så melankolsk, tænker jeg) vendte hun sig hurtigt bort og blev rød. Til sidst blev tavsheden utålelig – virkelig næsten upassende.

"Hvad var det, vi talte om, da denne mand kom og afbrød os?" spurgte mrs. Lawrence med et fortvivlet forsøg på at anlægge en let tone.

Det er altid mit princip at give et ligefremt svar på et ligefremt spørgsmål.

"Vi talte om," sagde jeg, "hvad der ville være hændt, hvis Dobbs havde vidst alting." Og da jeg havde sagt det, begyndte

jeg pludselig at le.

Kvinder er nogle forunderlige skabninger. Mrs. Lawrence sprang op fra bænken og stod oprejst foran mig. Hendes øjne sprudede ild af bare indignation, og hun truede mig voldsomt med parasollen.

"De frygtelige, forfærdelige menneske!" råbte hun.

"Men kæreste mrs. Lawrence," protesterede jeg.

"De fik mig til at tale, som om jeg –"

"Det var bare en hypotese," sagde jeg forsonligt.

"Som om jeg – å! Men om så min mand var druknet hundrede gange, så ville jeg nu aldrig mere tale med *Dem*."

"Det siger De nu," sagde jeg tørt. "Men De ved, at De for en lille stund siden var ganske betaget ved denne udsigt."

"De er virkelig *ond*, mr. Vansittart; hvorledes skal jeg kunne fortælle min stakkels, søde Robert dette?"

"Jeg vil slet ikke insistere på, at De skal fortælle ham det," sagde jeg i en beroligende tone.

"De tror måske, at jeg ikke bryder mig om ham?" råbte hun trodsigt.

"Det var jo netop vor hypotese, at De gjorde det," sagde jeg. "Det var det, som gjorde den så interessant."

"Jeg vil ikke sidde på min sædvanlige plads, når vi spiser middag i aften," forkyndte mrs. Lawrence hovent.

"Hvis De fortsætter således," sagde jeg advarende, "så kommer det til at ende med, at jeg bliver glad for –"

"De kan være præcis, hvad De har lyst til!"

"At jeg virkelig bliver glad," sluttede jeg.

"Glad! Hvad skulle De være glad over?"

"Jeg er glad," sagde jeg, "fordi jeg nu ser, at Deres mand kommer gående henimod os i bedste velgående."

Og idet jeg sagde det, kom han inden for hørevidde.

"Halløj, Georgie!" råbte han til sin kone. "Her er jeg – dygtigt gennemblæst, ganske vist."

Mrs. Lawrence løb nogle skridt henimod ham. Jeg tog mig den frihed at følge efter.

"Vansittart har taget sig af dig, ser jeg?" spurgte Lawrence med et smil.

"Å, du kære, søde Robbie," råbte mrs. Lawrence. "Jeg har bildt mig alle mulige ting ind om dig."

"Tossede pigebarn!" sagde han ømt. "Troede du, at jeg skulle drukne?"

"Vi tænkte os ikke netop det," faldt jeg ind. "Vi forestillede os det på en måde, som –"

"Å, Robbie, er du rar at følge mig ind?" sagde mrs. Lawrence hurtigt.

Mrs. Lawrence sad virkelig på en anden plads under middagen den aften; men da vi senere spillede billard, sagde Lawrence til mig:

"Nu skal jeg fortælle dig noget, min dreng. Hvis en mand gerne vil have, at hans kone skal være rigtig sød mod ham, så kan han ikke finde på noget bedre end at sætte sit liv en lille smule på spil på denne pokkers sø," og han smilede inderligt tilfreds.

Det var naturligvis kun anger fra hendes side. Men jeg lod ham blive i troen.

Maharajaens rubiner

Der findes måske nok endnu nogle meget gamle englændere, som mindes duellen mellem sir George Marston og oberst Merridew; der vil også nok endnu være en eller anden ærværdig retsembedsmand, som husker sagen Merridew ktr. Marston; men med disse undtagelser er det sandsynligvis kun i de to familier, som var parter i sagen, samt på den egn, hvor de to gentlemen levede, og hvor deres efterkommere florerer den dag i dag, at affæren endnu så at sige er bekendt og anerkendt fælleseje. Hele dramaet, i hvilket duellen var første og processen anden akt, blev til alene som følge af, at maharajaens rubiner på den forunderligste måde forsvandt fra jordens overflade.

Sir George og obersten havde begge tilbragt mange år i Indien, sir George som indehaver af forskellige fremragende stillinger i det ostindiske selskabs tjeneste og obersten som den, der gik på jagt efter lykken for egen regning. Tilfældet havde ført dem sammen ved maharajaen af Nuggetabads hof, og de havde sluttet et inderligt, af indbyrdes jalousi behageligt tempereret venskab. Maharajaen udmærkede dem begge. Alle vi af familien Merridew har stedse holdt på, at onkel John var første favorit; men Marston'erne var på deres side ikke mindre overbeviste om, at han var blevet ynkeligt sat til vægs af sir George. Jeg personlig har nogen grund til at tro, at Marston'erne her havde den sikreste grund under fødderne, for det er en kendsgerning, at maharajaen ved de to gentlemens afrejse forærede sir George de seks glimrende ædelstene, der er blevet berømte som "Maharajaens Rubiner", mens onkel John

måtte nøjes med to udsøgte diamanter. Maharajaen kunne efter min mening ikke have givet sine følelser og deres forskellighed et klarere eller virkningsfuldere udtryk; de to venner var begge passionerede juvelelskere, og de vidste efter gavens modtagelse fuldkommen vel, hvor meget de hver for sig havde været værd i Nuggetabad. Onkel John tog sagen som er mand og forklarede, at han ganske simpelt havde afslået at modtage rubinerne, og vi, hans slægtninge, accepterede pligtopfyldende denne forklaring, idet vi samtidig ikke undlod at berømme onkel Johns uegennyttighed. Marston'erne stemplede dette vort bidrag til gavernes historie som åbenbar usandhed. Men hvad nu end sandheden har været, så er det afgjort, at maharajaens ædle handling ikke gav anledning til noget pludseligt brud mellem obersten og sir George. De forlod paladset sammen, ankom sammen til Calcutta og fortsatte rejsen sammen omkring Kap det gode Håb hjem til gamle England. Ulykken begyndte først fra det øjeblik, da sir George i færd med at gå fra borde opdagede, at han havde mistet sine rubiner. I denne stund befandt onkel John, der havde forladt skibet nogle timer før, sig allerede hjemme i familiens skød, hvor han var optaget af at forevise diamanterne til alle sine venner og pårørende, der var forsamlede for at byde ham velkommen.

Midt ned i denne lykkelige familiekreds dumpede næste dag sir George Marston i egen højstvrede person. Han var efter den omtalte ubehagelige opdagelse sporenstregs ilet til sit eget hjem, der lå godt et par mil fra oberstens, for øjeblikkelig til hest og i galop at aflægge onkel et besøg. Uden at gøre omstændigheder begyndte han med i hele familiens nærværelse

at beskylde oberst Merridew for at have stjålet rubinerne. Obersten var, sagde han, den eneste person om bord, der havde vidst besked med, at rubinsamlingen fandtes, og hvor den fandtes, ligesom han var den eneste, der havde haft uhindret adgang til kahytten, hvor de var gemt. Desuden – vedblev sir George – var det jo en bekendt sag, at obersten var så stærkt passioneret for juveler, at han endog satte sådanne over hæder, ære og sin sjæls frelse. Oberstens svar var et ridepiskeslag i ansigtet på sir George. Herpå fulgte en udfordring fra sidstnævnte. Duellen fandt sted, og sir George fik en kugle i armen. Så snart han var blevet rask igen, sendte min onkel, der var den udfordrede part, sine sekundanter til ham og forlangte en ny holmgang, for kun ridepiskefornærmelsen var afviklet – anklagen mod onkel stod tilbage. Men sir George nægtede nu at modtage udfordringen, idet han erklærede, at fængslet og ikke ærens mark var den rette tumleplads for oberst Merridew. Således afskåret fra det mellem gentlemen brugelige tugtemiddel, bragte onkel John sagen for retten, dog ikke for den ret, som sir George havde givet anvisning på.

Sagen kom for den offentlige menings domstol. Onkel John sendte en syndflod af beklagelser og retfærdiggørelser ud over land og by. Han opfordrede hele verden til at dømme ham og sir George imellem, til at undersøge ham, hans hus, hans park, alt, hvad man ville. Et antal gentlemen trådte sammen i en jury og gjorde, som han bad om, onkel John selv ydede dem den ivrigste hjælp ved deres undersøgelser. Der var ikke spor af rubiner at opdage. Men sir George var ikke tilfredsstillet. Processen fortsattes, juryen i kendte obersten halvfems tusinde kroner i skadeserstatning, obersten skænkede på stedet beløbet til de

fattige, men sir George råbte, idet han steg op på sin hest udenfor Westminster Hall: "Han har alligevel stjålet dem!"

Dermed var historien til ende for offentlighedens vedkommende. Publikums interesse var blevet vakt for en stund, men den hele affære glemtes snart. Familien Marston glemte den dog ikke og var på ingen måde til sinds at lade sig trøste for tabet af maharajaens rubiner. Heller ikke vi Merridew'er skrev noget i glemmebogen. Vi var meget stolte af vor families uangribelighed, og vi holdt af at fremstille obersten som en særlig typisk repræsentant for en ærekær familie, til trods for de mysteriøse historier, der var knyttet til hans navn. På den måde vedligeholdtes fjendskabet i al dets oprindelige bitterhed. Vi kappedes om at kaste skarn over strækningen mellem de to hjem; vi var uforsonlige modstandere i alle offentlige sager, og vi var absolut fremmede for hinanden, når vi mødtes ved private lejligheder. Min fader, som efter min onkels død blev familiens overhoved, nærede en urokkelig højagtelse for sin forgænger; på sin side gjorde sir Georges søn, sir Matthew, åbent og højlydt sin faders sag til sin og opret holdt anklagen ubeskåret. Imidlertid var det et faktum, at intet menneskeligt øje havde set maharajaens rubiner fra det øjeblik, da de var forsvundet fra kahytten om bord i den britiske ostindiefarer *Elephant*.

En række af tildragelser truede nu med at skabe en gentagelse af den berørte Verona-tragedie i vor lille krog af verden, og jeg syntes udset til at spille Romeos rolle. Jeg mødte en dag på en jagtudflugt en ung dame i en yderst pinlig situation; hun havde haft et uheld på sin ridetur og var just i færd med at forfølge sin flygtende hest gennem en for alt andet

end små damefødder indrettet pløjemark. Jeg fangede naturligvis dyret og bragte det til dets ejerinde, i hvem jeg ikke uden en ubehagelig følelse af forvirring genkendte miss Sylvia Marston, en dame som jeg mindst et halvt hundrede gange havde stået ansigt til ansigt med på baller og i selskaber, uden at der fra min eller hendes side var fremkommet blot det allerringeste tegn på, at vi anede hinandens eksistens. Hun veg et skridt tilbage med et tydeligt udtryk af uvilje i sit smukke ansigt. Jeg steg ned af min hest og beredte mig til at hjælpe hende i sadlen igen.

"Min tjener må være her i nærheden," sagde hun, idet hun kastede et noget forvirret blik rundt i landskabet.

"Å hvad – *jeg* har jo dog ikke stjålet rubinerne," bemærkede jeg. Sandheden er, at jeg ved hver enkelt af de omtalte halvtreds lejligheder inderligt havde beklaget, at det ulægelige fjendskab forbød mig at gøre miss Marstons bekendtskab. Jeg ønskede således intet hellere end at lade fjendskabet uænset, så længe hun og jeg var ene to sammen.

Min bemærkning fremkaldte et yderlig trodsigt udtryk i miss Marstons ansigt. Jeg stod tålmodigt og holdt hestene. Efter et øjebliks pinlig tavshed blev frøkenen selv slået af situationens latterlighed, og hun modtog – vel ikke uden at ytre en vis modvilje – mit tilbud om hjælp. Jeg selv steg derefter skyndsomst til hest også og red frem ved hendes side. Det var tydeligt, at miss Marston efter det lidte uheld agtede sig direkte hjem, og jeg besluttede at følge hende, da vi i det mindste en fjerdingvej måtte følges ad. I nogle minutter bevaredes dyb tavshed. Så bemærkede miss Marston med et noget sky sideblik til mig:

"Det undrer mig, at De aldrig kan få dem ud af Deres hoved."

"Ja, ser De, juryens kendelse –" begyndte jeg, men min ledsagerske afbrød:

"Å, tjen mig i at lade juryen hvile i fred."

Så prøvede jeg på en anden bov:

"Jeg så Dem på ballet forleden."

"Ja så. Jeg så ikke Dem."

"Så vidt jeg kunne se, gjorde dét dog ikke noget skår i Deres fornøjelse."

"Tror De ikke – nuvel, så så jeg Dem, men – men De vil jo også have bemærket, at fader var ved min side."

– Jeg følte mig stærkt opmuntret af denne tale, og såvist ikke uden grund.

"Det er en skrækkelig byrde, vi går og slæber på – ikke sandt?"

"Hvad taler De om?"

"Rubinerne naturligvis."

"Ah!"

Derefter veksledes der ikke et ord mere, før vi nåede til det punkt, hvor vore veje måtte skilles. Jeg standsede min hest og lettede på hatten. Miss Marston sendte mig et afskedsblik og bemærkede:

"Ja, det er et sørgeligt forhold – ikke sandt?" Og med en lille kort latter og en let rødmen sporede hun sin hest og red bort. Jeg så hende sende mig et sidste blik over skulderen, før hun ved en svingning af vejen kom mig ud af syne.

"En forbandet historie, denne rubinhistorie!" vedblev jeg at sige til mig selv, mens jeg ensom red hjemefter.

Min fader var en meget principfast mand. Jeg er ikke sir Matthew Marstons søn, og jeg gør mig ingen skrupler ved at

beskrive sidstnævnte som en hård hals. Men her i verden går det jo stedse således, at de, der siger "Ja" besejrer dem, der siger "Nej" – deraf fremskridtets eller, om De hellere vil, omvæltningens sejr – og såsom både min fader og sir Matthew krævede, at bekendtskabet mellem miss Marston og mig skulle afsluttes, fortsattes det naturligvis. Vi mødte hinanden regelmæssigt på vore jagtture og også, når vi rent ud sagt ikke jagede efter andet end hinandens selskab. Sandheden er, at vi havde lagt hovederne sammen (kun billedlig talt, desværre!) for at finde en udvej til forsoning mellem familierne, og at det foreløbige resultat heraf var, at øjeblikket for en sådan forsoning nu måtte være inde, da der jo var forløbet mere end fyrre år, siden obersten havde stjålet eller skal vi sige: *ikke* havde stjålet maharajaens rubiner. Alt for mange gange var solen gået ned over de to familiers vrede, og det var på tide at indlede fredsforhandlinger. Marston'erne måtte gå ind på ikke at røre mere ved de kriminelle rubiner, og Merridew'erne skulle give absolution for den falske anklage. Maharajaens rubiner var nu en gang forsvundet fra jordens overflade, og det var meningsløst, at de som et andet spøgelse vedblivende skulle forpeste os tilværelsen. Sylvia og jeg var enige om alle disse punkter en morgenstund, da vi vandrede sammen gennem skoven, uden på nogen måde at have erhvervet tilladelse til det.

"Det er og bliver jo dog en afgjort sag, at obersten tog dom," sagde Sylvia mod slutningen af vor samtale.

"Må jeg være fri for noget af den slags!" svarede jeg strengt.

Sylvia veg nogle skridt bort fra mig, og en yndig rød farve bredte sig over hendes ansigt.

"De siger," udbrød hun bebrejdende, "at De – at De – nuvel, at De nærer godhed for mig, og dog –!"

"Obersten er ganske sikkert den skyldige," afbrød jeg pludselig.

"Ja, ikke sandt?" svarede Sylvia med et strålende smil.

Jeg påtog mig en yderligt alvorlig mine og bemærkede sørgmodigt:

"De foregiver, at De – at De – nuvel, at De nærer visse følelser for mig, og dog –!"

"Obersten tog dem ganske sikkert ikke," faldt Sylvia nervøst ind.

Sagen syntes på den måde at skulle blive udjævnet mellem os, og vi gik videre ved hinandens side.

"Men hvorledes skal jeg få talt med fader om alt dette?" spurgte Sylvia bekymret.

"Der er ikke andet for, end at jeg må tage en tørn med sir Matthew," sukkede jeg.

"De ulykkelige gamle rubiner! Jeg ville ønske, de lå på havets bund," sagde Sylvia.

"Og jeg ville ønske, at de var anbragt om Deres hals."

"Hvor kan De dog spøge med denne alvorlige sag," sagde Sylvia, idet hun rettede sit blik bebrejdende pas mig

"Jeg kunne sige Dem adskilligt mere endnu – blot De ville tillade mig det," svarede jeg.

Efter at have forladt Sylvia for denne gang, vedblev mine tanker at kredse om rubinproblemet. Sylvias hals syntes mig som skabt for de mig ubekendte juveler. Om oberst Merridew havde stjålet dem eller ikke, forekom mig at være et underordnet spørgsmål. Det store problem var: hvor kunne de

seks sten være? Hvorfor havde Sylvia dem ikke om halsen? Det forekom mig, at jeg havde lidt et stort personligt tab, og mine følelser var sikkert ikke mindre heftige end de, der for fyrre år siden havde drevet sir George Marston til over hals og hoved at galopere til oberstens hjem. Jeg var i den grad opfyldt af min her skildrede tankegang, at jeg, da min fader og jeg efter middagen røg vor cigaret sammen, uvilkårligt kom til at udbryde:

"Hvor nydeligt ville de ikke have klædt hende!"

Når nogen i en af familierne betegnede samtalens genstand blot med "de" eller "dem", var alle i følge en stiltiende overenskomst på det rene med, at det var begrebet "maharajaens rubiner", som var underforstået.

"Hvem ville de have klædt nydeligt?" spurgte min fader.

"Hvem? – Sylvia Marston," vovede jeg at oplyse.

Hvis man har en eller anden kilden sag at fremføre, er der ingen bedre indledningsmetode end ved et uvilkårligt udbrud, der ikke synes at have nogen bestemt adresse, at røbe sine tanker. Man afskærer sig tilbagetoget og baner vej fremad med et slag. Ved blot at nævne Sylvia Marstons navn havde jeg besørget det klareste lys kastet over hele situationen.

"Hvad er Sylvia Marston for dig?" spurgte min fader med et ulykkespående mørkt udtryk.

"Hele verden og lidt til," svarede jeg med al den varme, jeg rådede over.

Min fader ringede på kaffen. Da denne var serveret, fortsatte han:

"Jeg tænker, du vil have godt af en lille rejse på Kontinentet i nogle måneder – eller hvad mener du om Indien? Din onkel

John –"

"Glem ikke, fader, at jeg jo lige så lidt som du tror på, at det var ham, der stjal dem," afbrød jeg.

"Nej, for hvis du troede det, sad jeg ikke her ved bord sammen med dig," bemærkede min fader.

"Men hun er den yndigste unge pige, jeg nogen sinde har drømt om," indvendte jeg for at vende tilbage til sagens egentlige kerne.

"Den udflugt, dine tanker har begivet sig på, er for vild til, at jeg kan følge med," lød min faders afværgende svar.

Der er her et par punkter af betydning, som bør berøres. Den Marston'ske landejendom var en udmærket smuk ejendom, og forenet med vor ville den akkurat blive dobbelt så smuk og værdifuld. Sir Matthew havde ingen sønner, og Sylvia var hans eneste datter. Endvidere: det medfører altid en mængde ærgrelser og ydmygelser, når man overalt og i enhver sag bliver bekriget af sin nabo. F.eks. var min fader ingenlunde en overbevist homeruler, men havde dog stedse optrådt som sådan og det alene, fordi sir Matthew var en forhærdet unionist. Endelig var det også en kendsgerning, at egnens celebreste navn, hertuginde X, for længst havde erklæret, at hun nu længe nok havde balanceret mellem de to familier, der lå i evigt fjendskab med hinanden, og at hun for fremtiden hverken ville bede den ene eller den anden part til sine middage. Jeg skylder dog at sige, at en hertugindetitel ikke gjorde det ringeste indtryk på min fader, men den claret, man drak på Sangblew Castle, var uforlignelig.

"Hvis," sagde min fader ved slutningen af den lange samtale – "manden" (han mente sir Matthew) "vil gøre os en absolut og

uforbeholden afbigt og udslette ethvert spor af de pletter, man har forsøgt at sætte på onkel Johns minde, skal jeg være villig til – at tage sagen under overvejelse."

"Du kunne lige så godt anmode ham om at spise rubinerne," tillod jeg mig at bemærke.

"Å, jeg er ikke utilbøjelig til at tro, at den gamle sir George både har spist og fordøjet dem," replicerede min fader harmfuldt.

Jeg må fatte mig i korthed om de nærmeste to-tre måneder. Vor ulykkelige kærlighed forløb, som ulykkelig kærlighed plejer. Sylvia, der havde haft et om muligt endnu ringere udbytte af sin henvendelse til højere vedkommende end jeg, blev bleg og lidende af længsel og græmmelse. Sir Matthew dekreterede et par måneders ophold hos en fjernereboende tante; hun vendte tilbage blegere og tungsindigere end nogen sinde. Jeg rejste til Paris, hvor jeg – for at blive sandheden tro – morede mig rigtig godt; men hjemvendt til den fædrene arne fandt jeg mig selv lige utrøstelig. Sylvias helbred var tydeligt stærkt rystet, og jeg lagde en foruroligende tilbøjelighed til ingenting at foretage mig for dagen. Når vi mødtes – og vi mødtes hver dag – strømmede vi begge over af glæde, og når vi skiltes, var det stedse i den dybeste gravstemning. Vi talte i reglen da om at gøre en brat ende på det hele og vaklede mellem død og flugt.

Således gik tiden fra marts til juni, og sommeren viste sig ikke at have nogen helbredende indflydelse på vor fælles hjertesygdom.

Det er, efter jeg hvad tror at kunne fastslå, adskilligt vanskeligere i længden at modstå en datter end en søn. Af den grund, og ikke fordi sir Matthew var en mere eftergivende sjæl

end min fader, var det, at det første forhandlingssignal kom fra Marston'erne. Sylvia var en skønne morgen ved vort møde så overstadigt glad, at hun næppe var til at kende igen.

"Papa er beredt til at slutte fred!" jublede hun. "Å, kære Jack, er det ikke som en åbenbaring?"

"Hvad for noget – vil han virkelig gøre os afbigt?" spurgte jeg lige så glad som forundret, idet jeg greb begge hendes hænder.

"Ja," sagde hun med smilende mund og strålende øjne, "han vil erklære, at der ikke er fremkommet noget bevis for oberst Merridews skyld, hvis din fader på sin side vil erklære, at enhver sandhedskærlig mand har måttet anse obersten for skyldig."

"Ja-a, jo-o," bemærkede jeg tvivlende. "Jeg vil straks bringe min fader meddelelsen."

Min fader modtog sir Matthews fredsbudskab med utvetydige tegn på uvilje. Først var han tilbøjelig til at se en ny fornærmelse i det, og jeg havde al min fremstillingsevne nødig for at få ham ind på en anden betragtning. Til sidst gik han ind på tanken, idet han formede et modforslag, hvorefter sir Matthew skulle erklære, at der ikke havde været noget holdepunkt for den antagelse, at oberst Merridew var skyldig, mens det dog måtte anses for tilgiveligt, at en rettænkende mand var kommet til det resultat, at obersten kunne være skyldig.

Da jeg næste gang så Sylvia, gjorde jeg hende bekendt med min faders modificerede forslag til en fredsslutning, idet jeg forklarede hende, at der i dette skjulte sig en virkelig og yderst saglig hensyntagen til familien Marston. Men Sylvia erklærede

sørgmodigt, at hendes fader aldrig ville sanktionere et sådant forslag.

Så fortsattes da vedblivende de indledende skridt, og under dette blev Sylvia fremdeles blegere og magrere, mens mit åndsfraværende tungsind var i hastigt tiltagende. Efter en måneds for løb fremsatte sir Matthew et nyt forslag. Det lød som følger:

"Uagtet oberst Merridew ikke kan have stjålet maharajaens rubiner, måtte dog alle mennesker nødvendigvis komme til den slutning, at han havde stjålet dem."

Min fader bekæmpede dette forslag og foreslog i stedet:

"Uagtet oberst Merridew ikke kan have stjålet maharajaens rubiner, var det dog ingenlunde udelukket, at en fornuftig mand kunne tro, at han havde stjålet dem."

Sylvia og jeg var sangvinske nok til at knytte et stort håb til dette sidste udkast, men sir Matthew fandt det uheldigvis uantageligt. Sagen var ved at køre ganske fast en tid; men så fik vor kapellan nys om dens enkeltheder og tilbød sin tjeneste som uinteresseret mægler. Han foregav at være en fredsstifter *par excellence*, da hans virksomhed førte mange tilfælde af appel til hans mægling med sig. Han skulle nok, mente han, finde en fredaformel, som begge parter kunne acceptere. Sir Matthew og min fader modtog med glæde hans hjælp, og kapellanen gik straks i gang med den fornødne hjerneøvelse.

Kapellanen var en mand med store intellektuelle evner, som han sjældent fik lejlighed til at øve. Han tog derfor med stor begejstring fat på den interessante opgave, og i den følgende tid så man ham dagligt i største skynding passere vejen mellem os og Marston'erne til hest. Sylvia og jeg var utålmodige, men

kapellanen foreholdt os, at et forhastet forsøg på at fremkalde en afgørelse uundgåeligt ville have et endeligt ulægeligt brud til følge. Vi ventede da resignerede, indtil den vise mand måtte anse tiden for kommet til at fremlægge fredspræliminærerne. Endelig en dag blev vi ved velvillige budbringeres hjælp opmuntret af den nyhed, at kapellanen efter at have ligget vågen hele natten mellem søndag og mandag pludselig var faldet over en formel, som absolut ville blive underskrevet af begge parter, da den fuldt ud tilfredsstillede ærens fordringer til begge sider. Jeg aflagde kapellanen et besøg endnu før frokost mandag morgen og blev modtaget med et triumferende smil.

"Ja," sagde han, idet han gned sig veltilfreds i hænderne. "Jeg tror nok at have gjort et godt stykke arbejde." Hvorpå han gav sig til at nynne en lystig melodi.

"Hvorledes lyder fredsformlen?" spurgte jeg uden at kunne deltage helt i hans glæde, tvivler, som jeg var blevet efter de mange skuffelser.

"Lyder?" sagde kapellanen. "Nuvel – således: 'Omendskønt der ikke var nogen grund til at tro, at oberst Merridew havde stjålet maharajaens rubiner, kunne en hvilken som helst gentleman dog godt antage, ja havde al mulig grund til at antage, at obersten havde stjålet rubinerne'."

"Ja-a – dette er jo meget smukt og ligefremt," sagde jeg efter et øjebliks overvejelse.

"Det mener jeg med, min unge ven," svarede kapellanen forekommende; "jeg tror, det vil gøre en ende på alle stridigheder mellem Deres højtærede hr. fader og sir Matthew."

"Ja, jeg er næsten sikker på, at det vil," forsikrede jeg.

Kapellanen holdt papiret frem for sig, betragtede det med et kærtegnende blik og sagde: "Jeg har formet det over – over –"

Jeg ville hjælpe ham på gled og indskød tankeløst:

"Pauli brev til de –"

"Nej," sagde kapellanen skarpt, "over den i Parlamentet sædvanligt anvendte tekst for undskyldninger."

Som man kan tænke, tilbragte Sylvia og jeg dagen i en sand feberspænding. Kapellanen red først til sir Matthew. Dertil nåede han kl. halv tolv og forblev der til luncheon. Først kl. tre red han bort igen (sir Matthew må have været vanskelig at overvinde) og nåede derefter hjem til os kl. halv fem. Jeg havde forladt Sylvia omkring kl. seks og var hjemme til middag.

Jeg traf min fader alene; men havde næppe mod til at rette noget spørgsmål til ham. Jeg betragtede ham blot med et ængsteligt blik. Han kom mig imidlertid venligt i møde, klappede mig på skulderen og sagde:

"Jeg har bragt et stort offer for din skyld i dag, min dreng. Sir Matthew og hans datter vil spise til middag hos os i morgen."

"Hurra!" råbte jeg og var nær ved at sprænge i luften.

"Kapellanen kommer også," vedblev han og kastede et ligesom undskyldende blik op på onkel Johns portræt, der hang over kaminen. Obersten smilede imidlertid yderst fredsælt ned mod os og syntes at være henfaldet i stille, glad betragtning over det glas vin, han holdt mellem sine fingre.

"Det er et vidunderligt karakteristisk billede af den kære gamle onkel John," bemærkede min fader sukkende.

Jeg nægter ikke, at en forsoning mellem hinanden fjendtligt sindede mennesker altid er en køn og ønskelig akt; i dette tilfælde var den endog af en så afgørende og højtidelig

betydning at jo Sylvias og min hele fremtidslykke var afhængig af den, men jeg kan ikke indrømme, at forsoningsakter i og for sig er opmuntrende og attråværdige skuespil. For det første betyder de i reglen det samme som en begravelse af stridsemner, som man har omfattet med ømhed, og som ganske særligt mændene altid omfatter med ømhed, og dernæst går man heller ikke så let fra åbenbart fjendskab over til den hjertelighed og tillidsfuldhed, som er betingelsen for et godt, selskabeligt samvær. Middagen, hvorved freden mellem sir Matthew og min fader skulle besegles, blev da heller ikke nogen fest i dette ords ydre og almindelige betydning. Begge de ældre gentlemen var stive og reserverede; Sylvia sky, jeg forlegen og desorienteret. Kapellanen bar hele konversationen. I virkeligheden var der store vanskeligheder til stede: Det var umuligt at berøre den eneste genstand, vi alle tænkte på, maharajaens rubiner. Til sidst tog min fader på sin fra onkel John arvede resolutte manér tyren ved hornene, vendte sig mod sin gæst med et forceret smil og sagde:

"Dér over kaminen, sir Matthew, vil De bemærke et portræt af afdøde oberst Merridew. Dette billedes udmærkede lighed med originalen er anerkendt."

Sir Matthew fikserede billedet gennem sin lorgnet og svarede:

"Ja, det er et meget træffende udtryk for, hvad jeg altid har tænkt mig oberst Merridew at være – i sandhed et nøjagtigt udtryk."

Min faders mine formørkedes stærkt. Sir Matthews bemærkning kunne indeholde en fornærmende tanke.

"De mener, sir Matthew," indskød kapellanen, "en mand med mod og energi. Ja, De har fuldkommen ret, just om en sådan mand fortæller dette ansigt os."

"Stakkels onkel John," sukkede min fader, "hans sidste år forbitredes af de ugrundede bagvaskelser –"

"Jeg be'er Dem undskylde," skyndte sir Matthew sig at afbryde, høflig, men kold.

"Af den ugrundede, men meget forståelige anklage –," skyndte kapellanen sig at foreslå.

"For hvilken han var genstand," fuldførte min fader.

"Eller – bør vi ikke sige: for hvilken han selv udsatte sig?" spurgte sir Matthew.

"Ganske rigtigt – som rejstes imod ham med urette, men ikke uden grund," vedblev kapellanen.

Udsigterne var så lidet lovende som vel muligt. Sylvia var på nippet til at briste i gråd, og jeg var ikke i stand til at samle mine tanker. Min fader rejste sig pludselig og rakte sin hånd ud mod sir Matthew. Han havde atter besluttet sig vil som en mand at gå lige på: "Skal vi egentlig tale mere om dette?" udbrød han forekommende.

"Af mit ganske hjerte: Nej!" svarede sir Matthew, idet han sprang op og greb min faders fremrakte hånd.

Kapellanens øjne strålede gennem brilleglassene. Og jeg tror, at jeg blidt berørte Sylvias fod under bordet.

"Vi vil," vedblev min fader, "kun erindre én ting med hensyn til onkel John, og det er, at der endnu er levnet den sidste flaske af den berømte gamle portvin, som han egenhændigt aftappede og nedlagde. Lad os drukne den sidste rest af uvenskab i denne, sir Matthew."

"Kære sir, jeg ønsker intet hellere," svarede Sylvias fader.

Det lysnede i horisonten – eller var det Sylvias øjne!

"Hent den sidste flaske af oberstens portvin," sagde min fader henvendt til tjeneren; "jeg vil selv filtrere sir Matthews vin."

Tjeneren kom med vinen. "De har vel ikke rystet den, Dawson?" spurgte min fader, og tjeneren, der faktisk havde behandlet den som en moder sit spæde barn, kunne med frelst samvittighed svare nej.

Min fader tog flasken i en serviet og undersøgte spidsen af proptrækkeren. "Jeg ville," sagde han, "blive meget ulykkelig, om der skulle hænde noget med proppen."

Der hændte intet. Min fader åbnede med stor delikatesse og megen færdighed for det dyrebare fluidum, og sir Matthew holdt karaffel og filter parat.

"Vi må være forsigtige med bundfaldet," bemærkede min fader, og alle vi andre nikkede højtideligt.

Min fader kastede et halvt stjålent bedende blik op på onkel Johns portræt, ret som han ville anmode ham om hans velsignelse, hvorpå han forsigtigt førte flaskehalsen ned i tragten.

"Ja, havde blot onkel John kunnet være her," sukkede min fader. "Onkel var en stor beundrer af portvin."

"Det skulle have været mig en fornøjelse at hilse på ham," jublede sir Matthew i overstrømmende venlighed.

Kapellanen tog sine briller af, pudsede dem og satte dem på igen. Min fader hævede flasken mere og mere lodret over tragten, og samtidig viste der sig et forvirret og forundret

udtryk i hans ansigt. Han så på sir Matthew, og sir Matthew så på ham. Alle vi andre så på flasken.

"Plejer portvin at rasle sådan?" spurgte Sylvia.

Det var nemlig ikke undgået nogens opmærksomhed, at en mystisk raslende lyd havde ladet sig høre fra portvinsflasken, idet min fader hævede og sænkede den. Det lød som – men nej, det var jo umuligt, at der kunne være kommet en håndfuld småsten i onkel Johns gamle portvin.

"Bundfaldet!" supponerede kapellanen spøgefuldt.

"Det er ikke bundfaldet," sagde min fader skarpt og afgørende.

"Lad os se, hvad det er," tilrådede sir Matthew yderligt elskværdig.

"Jeg har intet foretaget ved flasken, sir," erklærede den ængstelige Dawson.

Min fader førte endnu en gang flasken ned i tragten. Nogle dråber vin piblede ud. Han undersøgte filtret meget nøje, men uden tilsyneladende at få nogen oplysning. Derpå vendte han flasken under åndeløs spænding. Stenene – eller hvad det var – raslede atter, og med et lille dump faldt der noget ned i filteret. Sir Matthew rakte hånden frem for at tage det, min fader stødte den tilbage.

"Vi vil se det hele," sagde han højtideligt og tog den mystiske genstand forsigtigt mellem sin pege- og tommelfinger og placerede den på sin tallerken.

Det var et lille rundt legeme af omfang som en stor pille eller en lille kugle. Det havde en mørk brunlig farve, omtrent som rustent tin. Min fader fortsatte med at lokke én efter én af de små runde tingester ud af flasken. Da denne var tom, fandtes

der en gruppe på ikke færre end syv af disse små legemer anbragt på min faders tallerken, idet den ene dog var lagt i nogen afstand fra de seks andre.

"Jeg har lagt denne for sig selv," sagde min fader og pegede på den fra gruppen udskilte kugle, "fordi den er meget lettere end de andre. Lad os undersøge den først."

"Jeg foreslår, at vi undersøger de seks først," sagde sir Matthew, idet han øjensynlig anstrengte sig for at under trykke en stærk sindsbevægelse.

"Som De vil," svarede min fader og tog den ene af de seks mellem sine fingre. "Den synes at være omgivet af et hylster af tin," bemærkede han efter en foreløbig undersøgelse, hvorpå han modtog en stærk lommekniv af sir Matthew.

Dødsstilhed herskede i dette øjeblik bordet rundt. Min fader var fuldkommen rolig. Han stak knivspidsen ind i tinhylstret og frembragte en åbning, hvorpå han let viklede hylstret af.

Jeg føle Sylvias øjne hvile på mig, men jeg kunne ikke få mine øjne bort fra faders tallerken. Flere gange gentog min fader den samme operation og placerede hver gang den afslørede kerne på den hvide dug foran sig. Da han var færdig, lod han sit blik dvæle på sir Matthew. I dennes ansigt læstes et blandet udtryk af forvirring og triumf. Han åbnede munden for at tale, men med en stolt gestus påbød min fader tavshed.

"Der er endnu den syvende sten tilbage at undersøge," sagde han.

Den syvende var beskyttet ganske som de andre af et tinhylster; men resultatet af oplukningen var et ganske andet: Der trillede en lille papirkugle ud på dugen. Min fader foldede papiret ud, og vi så, at det var tæt beskrevet.

"Onkel Johns hånd," sagde min fader; "jeg foreslår, at vi læser, hvad han har skrevet."

"Ja, en forklaring er utvivlsomt på sin plads," bemærkede sir Matthew.

"Er de ikke dejlige?" hviskede Sylvia; men et blik fra min fader bragte hende lige så hurtigt til tavshed. Han begyndte at læse oberst Merridews efterladte skrivelse op. Den lød som følger:

> "Efter at den gamle nar, Marston, havde gjort livet ombord surt for hvert eneste menneske, ved at mistænke alle og enhver for at ville berøve ham hans elendige rubiner, og efter at han havde fulgt mig i hælene som en hund og udspioneret alle mine handlinger på en demonstrativ måde, besluttede jeg at give ham en fortjent lektion: Jeg tog disse seks sten bort fra hans kahyt og bragte dem med hjem til mig selv. Jeg skulle netop have været af sted for at levere dem tilbage, da Marston væltede sig ind i mit hus og anklagede mig – mig, oberst John Merridew – for tyv. Hvad der påfulgte, er kendt af min familie. Resultatet af sir Georges brutale opførsel var, at jeg blev ude af stand til at levere rubinerne tilbage, hvis jeg da ikke ville udsætte mig for også af den offentlige mening at blive stemplet som tyv. Jeg valgte derfor at anbringe dem i denne vinflaske. De vil ikke blive fundet, mens jeg eller sir George lever; men når de en gang i tiden kommer for dagens lys, skal de straks sendes til sir Georges søn tillige med min

kompliment til ham og mit ønske om, at han ikke må være en sådan tåbe som hans fader.

John Merridew
Oberst."

Lang tavshed fulgte på oplæsningen af oberstens skrivelse. Maharajaens rubiner glimrede og funklede på den hvide dug. Min fader betragtede onkel Johns portræt. Til min overraskelse syntes jeg, at onkel John smilede adskillige grader venligere til os, end han plejede. Min fader samlede rubinerne i sin hånd og rakte dem hen mod sir Matthew.

"De har hørt oberst Merridews budskab til Dem, sir. Det er, tror jeg, ikke nødvendigt, at jeg gentager det. Tillad mig at overrække Dem rubinerne."

Sir Matthew bukkede stift, tog stenene, talte dem og lod dem en efter en forsvinde i sin vestelomme.

"Tag vinen bort – den er ødelagt," sagde min fader til tjeneren og vedblev, idet han på ny rettede et beundrende blik mod onkel Johns billede: "I sandhed, en ualmindelig mand! Hvem uden han ville have fundet en så ejendommelig udvej?"

"Sylvia," sagde sir Matthew, "tag dit overtøj på." Derpå vendte han sig til fader med følgende: "Ja, af en tyv at være –"

Min fader sprang harmglødende frem mod sir Matthew. Sylvia greb fat i sin faders arm, og jeg beredte mig til at kaste mig imellem de to gentlemen. Onkel John vedblev at smile på sin væg. Kapellanen så op med et mildt præsteligt smil. Han havde husket på desserten og var netop i færd med at knække nødder.

"Mine herrer, hvad er der dog i vejen?" spurgte han.

"Sir Matthew vover at anklage oberst Merridew for tyveri i mit hus, i det hus, som var oberst Merridews!" sagde min fader.

"Mr. Merridew," sagde sir Matthew koldt og spottende, "De må indrømme, at nogen anden slutning efter det oplyste er vanskelig at drage, hvad enten man befinder sig i oberst Merridews hus eller andetsteds."

"Mine kære venner," indvendte kapellanen, "så hør dog fornuft. Tilstedeværelsen af disse – hm – disse genstande, som fandtes i portvinen, i forbindelse med den af afdøde oberst Merridew afgivne forklaring, gør jo den hele sag så såre simpel." Kapellanen standsede, spiste en nød og fortsatte derpå i en afgørende, overbevisende tone: "For skønt der må siges ikke at have været nogen som helst grund til at tro, at obersten havde stjålet maharajaens rubiner, måtte enhver gentleman dog meget vel være berettiget til at antage, ja havde al mulig grund til at antage, at obersten havde stjålet rubinerne."

Sir Matthew bed sig i skægget; min fader tog sig til næsen. Kapellanen rejste sig, gik ind imellem dem med udbredte arme og et stort fredssmil på læberne.

"Der er ingen som helst grund til at antage, at onkel John havde til hensigt at stjæle dem," sagde min fader.

"Og jeg har al mulig anledning til at tro, at det netop var hans hensigt," protesterede sir Matthew.

"Netop, netop, gentlemen! Det er akkurat, hvad jeg siger," forsikrede kapellanen.

Min fader smilede. Et øjeblik efter smilede også sir Matthew. Min fader rakte langsomt sin hånd frem; sir Matthews hånd kom den i møde, ligeledes langsomt.

"Det er rigtigt," sagde kapellanen opmuntrende. "Jeg var sikker på, at de herrer ville tage mod fornuft."

Min fader så igen op på onkel John. "Min onkel var en højst ualmindelig mand, sir Matthew," sagde han.

"Jeg er ganske af Deres mening, mr. Merridew," svarede sir Matthew.

"Og nu, papa," faldt Sylvia ind, "giv mig maharajaens rubiner."

"Et øjeblik," svarede sir Matthew med en håndbevægelse, "der er endnu et lille punkt: de fem tusind pund sterling."

"Stop, vi kan ikke komme uden om juryens kendelse," indvendte min fader.

Sir Matthew veg et par skridt tilbage og famlede efter døren.

"Men," tilføjede min fader, "jeg vil sætte to gange fem tusind pund ud for min tilkommende svigerdatter."

"Så vil vi ikke tale mere om den sag," sagde sir Matthew og vendte fuldstændig formildet tilbage til kredsen.

Således endte tvisten, og der gik ikke mange dage, før jeg så rubinerne om Sylvias hals.

Men mens jeg sådan sidder med Sylvia og rubinerne foran mig og onkel Johns portræt ovenover mig, kan jeg ikke lade være med at gruble over, hvorledes vel det sande forhold var. Onkel John var en stor nar efter juveler – det er vist – men han var også ved enhver lejlighed parat til en drøj spøg. Talte brevet sandhed? Eller var det skrevet for i alle tilfælde, hvis hans hemmelighed skulle blive opdaget, at sikre ham en nogenlunde sikker basis for et forsvar? Eller tilsigtede han kun at frigøre sine efterkommere for en tung byrde? Eller at efterlade en

ubehagelighed til sir George Marstons efterkommere? Jeg er ikke i stand til at besvare disse spørgsmål. Som kapellanen siger: Der er ingen grund til at antage, at oberst Merridew ville stjæle rubinerne; desuagtet er enhver gentleman i sin gode ret, når han antager, at obersten havde villet stjæle dem.

Filosoffen i æblehaven

Det var en henrivende mild og duftende dag. Solen skinnede udenfor frugthaven, og skyggen var kølig indenfor. En let brise legede med æbletræets grene, under hvilke filosoffen sad uden at lægge mærke til hverken den ene eller den anden af disse ting; det skulle da være, når vinden blæste alt for lystigt omkring med bladene i den store bog, som lå på hans knæ, så han måtte til at slå den op igen. Så kunne han skænde på vinden, vende bladene, til han fandt den rigtige side, og fordybe sig i sin læsning. Bogen var en afhandling om ontologi; den var forfattet af en anden filosof, en af vor filosofs venner; den myldrede med fejlslutninger, og vor filosof sad og opdagede dem alle og noterede dem på det hvide blad bagest i bogen. Hans hensigt var ikke at anmelde bogen, som man kunne have grund til at formode af hans opførsel, og heller ikke selv at skrive en anden bog imod den; men han sad og glædede sig over, hver gang han fandt en fejlslutning, som han så stak på en nål, ligesom et insekt.

Nu kom der en ung, hvidklædt pige ind i haven. Hun tog et nedfaldent æble op, bed i det og lod til at finde det modent. Med det i hånden gik hun hen, hvor filosoffen sad og læste. Han rørte sig næppe. Hun tog endnu en bid af æblet, tyggede og sank den. Filosoffen naglede en stor fejl fast på det hvide blad. Pigen kastede kærnehuset bort.

"Mr. Jerningham," sagde hun, "har De meget travlt?"

Filosoffen så op med blyanten mellem fingrene. "Nej, miss May," sagde han, "ikke synderlig!"

"For jeg ønsker at høre Deres mening."

"Vent lige et øjeblik!" sagde filosoffen undskyldende; han så ned på sine optegnelser og gav sig til at fæstne den sidst fundne fejlslutning endnu bedre til papiret. Pigen fulgte ham med øjnene, først med interesseret utålmodighed, så med et surt øjekast, der gik over til tankefuld fortrydelighed. Han var alt for gammel af sin alder, tænkte hun. Han kunne ikke være stort mere end de tredive, hans hår var fyldigt og let krøllet, hans øjne klare og lysende, hans teint var ligefrem ungdommelig endnu.

"Miss May, nu er jeg til tjeneste!" sagde filosoffen med et kærtegnende blik på den senest spiddede bommert. Så lukkede han bogen i, men beholdt den stadig i skødet. Hun satte sig ned i græsset lige overfor ham.

"Det er en meget alvorlig sag, jeg ønsker at rådføre mig med Dem om," sagde pigen og rykkede en tot græs op med rode. "Og den er meget vanskelig; De må love mig endelig ikke at sige, at jeg har spurgt Dem til råds, det må De i alt fald meget nødigt!"

"Jeg skal nok lade være med at omtale det. Ja, sandsynligvis vil jeg næppe erindre det!" sagde filosoffen.

"Og De må virkelig ikke se på mig, når jeg spørger Dem!"

"Jeg vidste virkelig ikke af, at jeg så på dem, men i så fald beder jeg Dem om forladelse!" sagde filosoffen høfligt.

Så smed hun den tot græs, hun sad med i hånden, langt fra sig og lagde for med et: "Lad os tænke os at en mand ...? Næ, det bliver ikke rigtigt!"

"De kan sætte en hvilken som helst forudsætning, De finder for godt," bemærkede filosoffen, "men De må naturligvis bagefter verificere den!"

"Lad mig bare få rigtigt begyndt; lad os tænke os, at en ung pige, mr. Jerningham – vil De ikke nok lade være med at nikke?"

"Det gjorde jeg for at vise Dem, at jeg fulgte med!"

"Naturligvis fulgte De med, som De kalder det; altså, sæt nu en pige havde to tilbedere – nu nikker De igen – eller jeg skulle vel hellere sige, sæt nu der var to mænd, som begge to var forelskede i en og samme pige?"

"Hvorfor netop indskrænke sig til to?" spurgte filosoffen. "Ser De, man kan jo lige så godt tænke sig et hvilket som helst antal, der er forelsket i den samme."

"Å, lad os nu foreløbig nøjes med de to!" sagde miss May og blev lidt rød i hovedet; "de andre regner vi ikke med!"

"Som De vil!" sagde filosoffen, "hvis de andre er sagen uvedkommende, vil vi lade dem ude af betragtning."

"Hvis nu den ene af de to mænd var – ja, rent ud grusomt forelsket i den unge pige og gik hen og talte med hende. De ved nok ...?"

"Vent et øjeblik," sagde filosoffen og tog sin lommebog frem, "lad mig notere hvad det var, han talte med hende om. Hvordan var det nu?"

"Hvordan det var? Talte med hende, naturligvis – forstår De, sådan – friede til hende!" sagde den unge pige og så lidt forbavset på ham.

"Ok, ja. Hvor det var dumt af mig! Jeg glemte jo helt den betydning af ordet. Nå, og så?"

"Den unge pige, nå, ja, hun kan jo ganske godt lide ham, og hendes forældre har ikke noget at udsætte på partiet, og så videre."

"Det simplificerer problemet!" sagde filosoffen og nikkede igen.

"Men hun er ikke forelsket i ham; hun bryder sig ikke rigtigt for *alvor* om ham, forstår De?"

"Fuldkommen; det er en ganske naturlig sindstilstand."

"Godt! Men hvis der nu var en anden mand ... Hvad er det, De sidder og skriver?"

"Å, jeg sætter det blot op under bogstavet (B), ser De, således!" sagde filosoffen sagtmodigt og fremviste sin notesbog.

Hun så op med en slags hjælpeløs forbitrelse, hvori der ligesom var begyndelsen til et smil et eller andet sted i baggrunden.

"Å, De er da også en –" udbrød hun, "men lad os nu gå videre! Den anden er en god ven af den unge pige; han er godt begavet, nej, rigtig udmærket godt begavet; og så ser han rigtig godt ud, han er næsten køn; ja, det skal De nu ikke notere."

"Nej, det gør jo da heller ikke meget fra eller til," indrømmede filosoffen, og han slettede ordet *køn*, men lod *godt begavet* stå.

"Ja, og den unge pige er da også helt indtaget i ham, hun ser op til ham og synes, han må være den største mand, som nogen sinde har levet. Hun ... Hun ..." Her standsede pigen.

"Jeg er med!" sagde filosoffen og balancerede med blyanten.

"Hun ville ikke bytte med nogen i verden, hvis hun blot kunne *blive noget* for ham, forstår De?"

"Mener De – blive hans hustru?"

"Ja, jo – naturligvis – ja, det tror jeg da, jeg mener!"

"De benyttede en temmelig ubestemt udtryksmåde, ser De!"

Pigen så vist på filosoffen og sagde:

"Ja, rigtigt! Jeg mente, at blive hans hustru!"

"Godt, og så?"

"Ja," sagde pigen og tog fat i en ny tot græs, "han tænker ikke så meget på den slags ting; han synes vist om hende. Jeg tror nok, han kan lide hende."

"Godt; skal vi sige, han har ikke noget imod hende; skal vi kalde ham – ligegyldig?"

"Ja, jeg ved ikke rigtig. Ja, næsten ligegyldig. Jeg tror ikke, han tænker over det, skal jeg sige Dem. Hvad hende angår, så ser hun net ud. Det behøver De ikke at notere!"

"Det var heller ikke min hensigt at gøre det," sagde filosoffen.

"Hun tænker, at det at leve med ham ville være henrivende; og så tænker hun, at hun ville gøre ham gruelig lykkelig. Hun ville være så stolt af ham, forstår De?"

"Ja, det forstår jeg!"

"Og ... jeg ved ikke rigtig, hvordan jeg skal få det sagt ... hun tror, at hvis han blot kunne komme til at tænke over det, ville han holde af hende. For der er ikke nogen anden, han bryder sig om; og hun er net –"

"Det sagde De også før!"

"Ja, om forladelse, det tror jeg næsten også. Og næsten alle herrer har én, de holder af – ikke sandt; en ung pige mener jeg."

"Ja, uden tvivl. Det har de fleste," indrømmede filosoffen.

"Godt! Hvad synes De nu, hun skulle gøre? Det er ikke noget i virkeligheden, ved De nok, mr. Jerningham. Det er i en roman, jeg var ved at læse." Det sidste tilføjede hun hastigt og rødmede i det samme.

"Tja! Det er et interessant tilfælde! Ja, nu ser jeg det. Spørgsmålet bliver: Vil hun handle fornuftigt i at modtage den

mands tilbud, som elsker hende højt, men som hun kun nærer middelmådigt varme følelser for ..."

"Ja, netop! Sådan lige holder af som en god ven!"

"Eller, om hun skulle ægte den anden, som hun elsker ubegrænset?"

"Nej, stop, De går for hurtigt frem! Hvordan skulle hun kunne gifte sig med ham, når han ikke har friet til hende?"

"Det er sandt, det glemte jeg. Lad os nu antage, blot foreløbigt, at han havde friet. Så ville hun have at betænke, hvilket ægteskab af de to, der sandsynligvis ville være i stand til at fremstille den størst mulige sum af –"

"Det behøver De slet ikke at tage i betragtning!"

"Men det er den bedst mulige logiske orden. Senere hen kan vi borteliminere det element af uvished, som fremkommer ved, at ..."

"Ikke spor! Sådan vil jeg slet ikke have det. Jeg ved fuldkommen godt, hvad hun ville gøre, hvis han – den anden, forstår De – friede!"

"De nærer altså bekymring for, at ..."

"Lige meget, hvad jeg nærer bekymring for! Tag nu sagen, akkurat som jeg fremstiller den!"

"Som De vil! A har altså friet til hende, B har ikke."

"Ja!"

"Kan vi da antage, at – hvis B ikke kom til som en forstyrrende faktor – A ville være en fyldestgørende – æ – æ – kandidat?"

"Ja, jeg tror det!"

"Hun vil derfor nyde en vis, temmelig rigelig lykke, hvis hun gifter sig med A?"

"Ja! Ikke en fuldkommen, De ved, på grund af B."

"Netop! Men dog en ganske god, huslig lykke; er det ikke meningen?"

"Ja, lad gå, måske!"

"På den anden side, hvis B skulle fri, kan vi forudse en endnu større lykke for hende?"

"Ja, ganske sikkert, mr. Jerningham, en meget større!"

"For dem begge to?"

"For hende; ham tør jeg ikke sige noget om."

"Godt! Det simplificerer atter opgaven; men det, at han frier, er altså ikke andet end en blot og bar mulighed?"

"Nej, andet er det ikke."

Filosoffen spilede fingrene ud.

"Min kære frøken," sagde han, "det bliver et probabilitetsspørgsmål; hvor sandsynligt eller hvor usandsynligt bliver det?"

"Ja, det ved jeg ikke; det er vel ikke meget sandsynligt, med mindre –"

"Nå?"

"Med mindre han tilfældigvis lukkede øjnene op, som De forstår!"

"Å ja, lad os nu antage, at han kom til at tænke på det, så ville han sandsynligvis tage det forønskede skridt, enten af sig selv eller endnu bedre, hvis han blev ledet henimod at tage det. Kunne hun da ikke antyde for ham, at hun foretrak ham?"

"Jo. Hun kunne vel prøve på det – nej! det kunne hun alligevel ikke! Ser De, han har jo slet ikke tanke for den slags!"

"Ja, det fatter jeg fuldkommen; og nu, miss May, synes det mig, som om vi her finder vor søgte løsning!"

"Gør vi?" spurgte hun.

"Jeg tænker det næsten. Han føler åbenbart ingen naturlig tilbøjelighed for hende – måske ikke en gang for ægteskabet som sådan i det hele taget. Vakte man en sådan kunstig følelse i ham, måtte den nødvendigvis blive uklar og højst sandsynlig kortvarig. Endvidere, tog hun det første skridt, ville et af to sikkert hænde. Er De med?"

"Ja, mr. Jerningham!"

"Enten ville han frastødes – ved hendes tilnærmelse – som De må indrømme mig er højst sandsynligt – og så blev stillingen ubehagelig, ja næsten nedværdigende for hende, eller også ville han af misforstået ridderligt galanteri ..."

"Af hvad for noget?"

"Af overdreven høflighed eller af ønsket om at gøre sig behagelig lade sig forlede til en forbindelse, i hvilken hjertet ingen del havde. Vi er vel enige i, at der ikke gives nogen anden udvej?"

"Nej, det er der vel ikke, med mindre han kom til at holde af hende!"

"å, De tager den hypotese op; jeg synes nu, det er en uhyre usandsynlig en. Nej, hun *behøver* ikke at ægte A, men hun er *nødt* til at lade B gå."

Filosoffen lukkede sin bog op, tog brillerne af, pudsede glassene i dem, satte dem på igen og lænede sig med ryggen mod æbletræet. Pigen plukkede en blomst i stykker. Langt om længe kom spørgsmålet:

"Tror De nu slet ikke, der kunne være tale om en – om en forandring i B's følelser?"

"Ja, det kommer jo nærmest an på, hvad slags mand han er; men er han en dygtig mand, opfyldt af intellektuelle interesser, en af dem, som selv vælger sin sti i livet uden at lade sig lede, en mand, som kvindens selskab ikke er nogen nødvendighed –"

"Ja, sådan er han netop," sagde pigen og bed hovedet af en smørblomst.

"Så ser jeg ikke den mindste grund til at antage, at hans følelser ville skifte."

"Og De vil altså råde hende til at ægte den første ... A?"

"Ja – såmænd – jeg tror næsten, jeg vil. A er et godt menneske (jeg synes, vi var enige om at gøre ham til en skikkelig fyr); han er et passende parti; han elsker hende ærligt og oprigtigt –"

"Næsten for højt –"

"Hun kan lide ham. – Der er al grund til at håbe, at hendes følelser vil gå over i en tilstrækkelig dyb og varig hengivenhed. Hun vil glemme, at hun nogen tid har tænkt på B, og gøre A lykkelig. Ja, miss May, hvis jeg var forfatter til Deres roman, ville jeg lade hende ægte A og endda holde enden for god!"

Der blev stille. Og så sagde filosoffen: "Var der ellers noget, jeg kunne tjene Dem med, miss May?" og hans fingre legede med blyanten.

"Jo, jeg tror det næsten! Jeg håber da ikke, jeg trætter Dem?"

"Tværtimod! Det har været mig en stor fornøjelse at debattere spørgsmålet med Dem. Jeg havde ingen ide om, at man i romanerne undersøgte sådanne interessante, psykologiske spørgsmål. Jeg må se at få tid til at læse en."

Pigen havde imidlertid drejet sig en fjerdedels vending, så at hun nu viste ham sin profil i stedet for som før hele ansigtet. I denne stilling lod hun sit blik glide ud over markerne, som lå og

glimrede i det prægtige solskin udenfor haven. Så spurgte hun med en lav og skælvende røst, medens hænderne arbejdede ivrigt i skødet:

"Og tror De heller ikke, at hvis B bagefter opdagede, når hun var gift med A, at hun havde holdt så usigelig meget af ham, at han da ville blive grumme ked af det?"

"Hvis han var en gentleman, ville det gøre ham meget ondt."

"Jeg mener for hans egen skyld; alt det, De ved, han har sagt nej til?"

Filosoffen tænkte sig om.

"Jo, det tror jeg egentlig nok, han ville!" svarede han.

"Han kunne måske vente længe, inden han fandt en, der elskede ham tilbage!" sagde hun og så ud over landskabet.

"Sandsynligvis," indrømmede filosoffen.

"Og de fleste mennesker sætter dog nok pris på at blive holdt af for deres egen skyld, ikke sandt?"

"Trang til kærlighed er et næsten alle vegne rådende instinkt."

"Ja, næsten," sagde hun med et træt, lille smil; "ser De, han vil jo blive gammel og ikke have nogen, der holdt rigtigt af ham!"

"Ja vel!"

"Og ikke noget hjem!"

"Nå, nej i en vis forstand heller intet hjem," sagde filosoffen. "Men De gør mig næsten bange; jeg er selv ugift, som De ved, miss May!"

"Ja!" kom det hviskende.

"Og med alle de rædselsbilleder foran mig –"

"Ja, hvis ikke ..."

"Å, vi behøver ikke noget *hvis ikke*," lo filosoffen. "Der er ingen *hvis ikke*'r til stede, miss May."

Det gav et sæt i pigebarnet. Så rejste hun sig op med ét og stirrede på filosoffen. Så var der noget, hun ville have sagt, men standsede forlegen og rødmede ved tanken om hvad det var, der lå hende på tungespidsen. Filosoffen lagde ikke mærke til hendes sindsbevægelse; hans blik strejfede hende og vandrede ud til de smilende omgivelser. Og så sagde han:

"Hvad solskin dog er for en velsignet ting!"

Nu blev hun bleg; de halvt åbnede læber lukkedes; uden at tilføje et ord mere gjorde hun omkring og gik langsomt bort med bøjet hoved.

Filosoffen hørte hendes kjole rasle i det tørre græs. Så drejede han hovedet og så efter hende.

"En nydelig, ung pige," sagde han til sig selv, lukkede sin bog op, tog blyanten og stak fingeren ind der, hvor han havde noteret sine kritiske bemærkninger.

Solen havde overskredet midthimlen og begyndte at dale mod vest, før han blev færdig med bogen. Så strakte han sig og så på sit ur, idet han udbrød:

"Hvad pokker! Er klokken to allerede! Så kommer jeg for sent til frokost," og sprang op.

Han kom alt for sent til frokost. Værtinden klagede over, at al ting nu var blevet koldt.

"Hvor har De dog opholdt Dem så længe, mr. Jerningham?" sagde hun.

"Jeg sad blot nede i haven og læste!"

"Og De fik ikke sagt farvel til miss May!"

"Sagt farvel til miss May? Hvad mener De; jeg har netop haft en lang samtale med hende."

"Men De var her jo ikke for at tage afsked med hende. Har hun da ikke fortalt Dem, at hun skulle rejse med to-toget; eller har De glemt det? Fy, skam Dem noget."

"At jeg virkelig kunne glemme det," sagde filosoffen bedrøvet.

"Hun bad mig om at sige farvel til Dem fra hende!"

"Det var pænt gjort af hende; jeg kan ikke tilgive mig min glemsomhed."

Husets frue så et øjeblik på ham, så smilede og sukkede hun på samme tid.

"Har De nu også fået alt, hvad De vil have?" spurgte hun.

"Jo, mange tak," sagde han. Han stillede bogen op imod osteklokken, idet han tænkte, at han ville se at få tid til at løbe det sidste kapitel igennem endnu en gang; "Jeg har alt, hvad jeg kan ønske mig af denne verdens goder!"

Værtinden fandt sig ikke beføjet til at meddele ham, at hun havde set pigen komme løbende ind fra haven og straks forføje sig op på sit værelse, for at ingen skulle se, at hun havde grædt. Så han fik heller ikke at vide, at det var ham selv, hun havde friet til og fået nej. – Og det var slet ikke det, han tænkte på, da han udbrød:

"Det var virkelig kedeligt, at jeg ikke så miss May. Det var et interessant tilfælde, hendes. Men jeg gav hende det korrekte svar. Pigen burde tage A."

Og det gjorde hun.

Dronning Bess' bæger

Hertugen af Belleville låste porten efter sig og stak nøglen i bukselommen. Klokken var ikke mere end ti om aftenen, men der rådede allerede en fuldstændig stilhed i huset, som om den var to om natten. Der var mørkt overalt, undtagen i den lille salon, som oplystes af et svagt skær fra en gaslampe; alle gardiner var trukket for. Udefra så villaen ganske ubeboet ud, og en sjælden nattevandrer, som tilfældigt passerede forbi, måtte formode, at den var til leje. Det var et af hertugens indfald at lade den stå tom; når han blev træt af selskabslivet, søgte han ensomheden der, og for at kunne være fuldkommen uforstyrret, havde han end ikke en tjener installeret. Det var længe siden, han sidst havde været der; men i aften tog han sin tilflugt til stedet for at slippe for at deltage i et møde, hvor man ville have, han skulle holde en tale. Denne efterladenhed tyngede dog ikke synderligt på hans samvittighed, og med et lettelsens suk lod han sig falde ned i en lænestol, efter at han havde skruet op for gassen og tændt sig en cigar.

Hertugen af Belleville var tredive år og ugift; han havde båret titlen, siden han var femten år – og han følte sig allerede gammel. Han gabte. Når en mand gaber klokken ti om aften, er der enten noget galt med hans fordøjelse eller hans humør. Hertugen havde en fortræffelig fordøjelse. "Jeg vil anse rigdommen," mumlede han mellem hver gaben, "som en bundløs kilde til kedsomhed, rangen som et satirisk sværmeri over alles lighed, dannelse som et bånd for morskaben, kundskab som interessens ødelæggelse." Han gabte igen, så

rejste han sig, trak gardinet fra og åbnede vinduet. Det var en smuk, lun sommeraften. Skønt der lå mindst et dusin huse spredt langs gaden, var der ikke en sjæl i syne. Hertugen stod en tidlang og så ud. Hans cigar var slukket, og han kastede den fra sig. Han hørte et kirkeur slå elleve. I det samme bemærkede han en høj skikkelse, som nærmede sig fra den modsatte ende af gaden. Den bevægede sig langsomt, og standsede foran hvert hus. Efter nogle øjeblikkes nærmere iagttagelse opdagede han, at det var en politibetjent, som gik sin runde.

"Han mærker efter, om porte og vinduer er forsvarligt lukkede," bemærkede hertugen henvendt til sig selv. Der kom mere liv i hans øjne. "En port har samme interessere som døden," vedblev han, "for hvordan kan man vide, hvad der findes bag den, før man er kommet derind? Tænk, hvis den fyr finder en dør åben, går og, idet han lader lyset fra sin lygte sprede mørket, finder ..." Uden at tøve rakte han sig ud af vinduet og råbte: "Hov, konstabel! Konstabel!" hvilken tiltale, som enhver ved, er den høfligste, man kan anvende overfor en politibetjent.

Da denne bemærkede hertugen og den iver, hvormed han kaldte på ham, opgav han undersøgelsen af portene og ilede hen til villaens vindue.

"De kaldte, sir?" spurgte han.

"Kan De ikke genkende mig?"

Hertugen drejede sig lidt til siden, så at lyset indefra faldt på hans ansigt.

"Jeg beder Deres Nåde om forladelse; Deres Nåde forærede mig jo en sovereign sidste jul. Er det ikke hertug Belleville?"

"Jo vist er det," svarede hertugen; "De skulle nok kunne kende mig."

"Javel, Deres Nåde. Men De kaldte på mig?"

"Det gjorde jeg. Finder De ofte portene åbne, når de burde være aflåste?"

"Næsten hver eneste aften, Deres Nåde."

"Og hvad gør De så?"

"Jeg banker på."

Hertugen lænede sig ud, og idet han lagde sin hånd på betjentens skulder, trak ham nærmere hen til sig og begyndte at tale med dæmpet stemme.

"Det kan jeg ikke, Deres Nåde," sagde politimanden. "Hvis nogen fik det at vide, ville jeg miste min stilling."

"Det ville ikke komme Dem til skade."

"Og tænk, om Deres Nåde blev opdaget ..."

"Den del af sagen kan De lade mig om," afbrød hertugen ham.

På hertugens opfordring kravlede betjenten nu ind gennem vinduet, hvorefter de fortsatte samtalen siddende på hver sin side af bordet. Hertugen fremturede, lagde penge på bordet, og gav sit ord på at svare for følgerne. Betjentens modstand blev stadig svagere.

"Jeg er nogenlunde af sammen højde og skikkelse som Dem," sagde hertugen. "Det er jo kun for nogle få timer, og Dem kan De tilbringe ganske hyggeligt her, ude i køkkenet. Jeg er tilbage før klokken seks."

"Men tænk, hvis politikommissæren kommer forbi, Deres Nåde!"

"De kan vel nok påtage Dem en vis risiko for tyve pund!" bemærkede hertugen.

Det kunne kun ende på én måde. Et kvarters tid senere sad politibetjenten, klædt i hertugens overfrakke, foran kaminen, mens hertugen i politiuniform beredte sig på at forlade huset og gå på rundering.

"Jeg slukker lyset og lukker porten," sagde han. "Køkkenvinduet vender ud mod gården, og der vil ikke være nogen, som kan se Dem. Jeg vil være Dem taknemmelig, hvis De bliver her og ikke tager Dem af, hvad der så end måtte hænde, før jeg kommer tilbage og kalder på Dem."

"Men Deres Nåde, hvis et mord ..."

"Det er nok ikke meget sandsynligt," afbrød hertugen ham, og med disse ord gik han fornøjet ud af døren. Hans grove, tæt tilknappede frakke, hans uniformskasket, lygten, som han havde i hånden, og den skjulte knippel gjorde ham i stand til uden frygt at blande sig alle slags eventyr af både forbryderisk og romantisk art! Å! Blodet fo'r ham til ansigtet og hans hjerte bankede voldsomt. Helt ude for enden af gaden fandt han en port åben, og da han ikke fandt noget usædvanligt indenfor og havde formanet husets beboere om at sørge for at låse den ordentligt af, fortsatte han sin vandring frem og tilbage. Klokken var nu over midnat og alt var roligt og stille. Hertugen begyndte at miste håbet om at opleve noget bemærkelsesværdigt, da han, næsten lige foran sit eget hus, bemærkede en ung mand, som stod vendt imod det. Den fremmede var høj og kraftig. Han bar en sort rejsekappe, som da den åbnede sig, fremviste et hvidt halstørklæde og et snehvidt skjortebryst. Denne unge mand lod til eftertænksomt

at betragte hertugens villa. Hertugen gik roligt hen imod ham, som om han ville gå forbi; men da den unge mand opdagede ham, vendte han sig om og sagde:

"Det er meget ærgerligt ... jeg har tabt min nøgle, og nu ved jeg ikke, hvordan jeg skal komme ind i mit hus."

"Virkelig?" spurgte hertugen deltagende. "Hvilket hus er da Deres?"

"Dette ..." svarede den unge mand og pegede på hertugens villa.

Hertugen kunne ikke helt undertrykke en let bevægelse af overraskelse og morskab.

"Er dette Deres hus? Men så er De jo ..." begyndte han.

"Ja, ja, hertugen af Belleville," afbrød den unge mand. "Men der er ingen hjemme. Man venter mig ikke."

"Nej, det tror jeg!" tænkte hertugen for sig selv.

"Der er intet tyende, og jeg ved ikke, hvordan jeg skal komme ind. Det er meget ærgerligt, for jeg venter besøg af en ... en ven."

"Med min hjælp," sagde hertugen ærbødigt, "med min hjælp kunne Deres Nåde kravle ind gennem vinduet."

"Det er rigtigt!" udbrød den unge man. "Lys for mig med Deres lygte. Men hør, jeg vil ikke have, der bliver talt om dette nogen steder."

"Naturligvis ikke, det er en sag, som bliver mellem os, Deres Nåde," forsikrede hertugen, idet han ledte den unge mand hen til vinduet.

"Og så kan De også hjælpe mig med en anden ting. De skal blive godt betalt for Deres ulejlighed."

"Meget gerne," svarede hertugen.

"Kan De forlade Deres runde en times tid?"

"Det vil måske nok være muligt."

"Udmærket. Kom med mig ind, så kan vi tales ved!"

Hertugen havde imens fået vinduet åbent. Han gav den unge mand et ordentligt puf, og praktiserede sig derpå selv ind.

"Luk vinduet efter Dem!" befalede den fremmede. "Og De kan godt samtidig lukke skodderne for."

"Ja vist, Deres Nåde," svarede hertugen, og gjorde, som han havde fået besked på.

Den unge mand begyndte nu at gå rundt i stuen og undersøgte de genstande, som stod fremme på et lille bord, og dem, som prydede væggene. Hertug Belleville havde gennem nogle år været en ivrig samler af antikviteter og i den forbindelse indkøbt en del udmærkede rariteter af guld og sølv. Nogle af disse befandt sig nu i villaen, og den unge mand undersøgte dem meget omhyggeligt.

"Besynderligt," sagde han ærgerlig, idet han vendte tilbage til kaminen. "Jeg mente, dronning Bess' bæger var her. Jeg er sikker på, jeg havde sendt den her hen fra Belleville Castle."

Hertugen smilede. Dronning Bess' bæger havde aldrig været på Belleville Castle; den lå nu lukket inde i et lille lukket og lås futteral, som stod på kaminhylden. Hans mistanke mod den fremmede begyndte at tage form. To tusind syv hundrede guineas havde været den pris, han betalte for bægeret. Alle de øvrige genstande i stuen var tilsammen næppe en fjerdedel af denne sum værd.

"Deres Nåde sagde noget om, at jeg kunne være til tjeneste med noget mere?" bemærkede han, da den unge mand lod til at være hensunken i tanker.

"Javel, ja. Som jeg fortalte Dem, venter jeg en ven, og det vil se mærkeligt ud, hvis jeg ikke har en tjener. De kan sikkert finde passende klæder i mit soveværelse. Vær så god at iføre Dem dem, og optræd som min kammertjener."

Hertugen bukkede og gik. Så snart han havde lukket døren bag sig, ilede han ud i køkkenet. Med få ord oplyste han betjenten om sin mistanke. Et dristigt og vel planlagt tyveri var under udførelse, og målet for det var dronning Bess' bæger. Hvis de ikke skyndte sig, ville den unge mand bryde futteralet op og flygte med skatten. I en håndevending havde hertugen fået uniformen af og dens retmæssige ejer atter iført sig dem, og nu stod hertugen en sort dragt – lige passende for en tjener som for en hertug. Derpå blev køkkenvinduet forsigtigt åbnet og betjenten sneg sig ud om hjørnet for at vente på at blive tilkaldt og holde øje med en mulig besøgende. Hertugen vendte tilbage til stuen.

Der så han den unge mand stående foran det aflåste futteral, som han betragtede med et melankolsk blik. Hertugens indtræden vækkede ham af hans drømme, og med synlig overraskelse gled hans blik ned over den foregivne politimands aristokratiske ydre. Men han gjorde ingen bemærkninger; i stedet handlede hans første ord om bægeret.

"Nu husker jeg det," sagde han. "Jeg lagde dronning Bess' bæger i dette futteral. Sådan må det være, skønt jeg kan ikke være sikker, og jeg har glemt nøglen i min lejlighed ved St. James' Street."

Hertugen, som nu havde en klar forestilling om den besøgendes karakter, ventede kun på at se ham lægge hånden på den omtalte genstand, men før den unge mand nåede at

strække hånden ud, hørtes lyden af vognhjul, som hastigt nærmede sig villaen og standsede ud for porten.

Den unge mand styrtede hen til vinduet og kiggede ud.

"Gå ud og luk op!" befalede han, idet han vendte sig om. "Lad ikke damen vente for længe udenfor på denne tid af natten!"

Nysgerrigheden overvandt forsigtigheden. Hertugen fandt en nats underholdning mere værdifuld end bægeret. Han gik derfor lydigt ud og lukkede op. Udenfor stod en ung, meget smuk ung pige. Hun befandt sig tydeligvis i en stærkt oprørt sindstilstand.

"Er ... er hertugen her?" spurgte hun.

"Ja, madame. Tillad mig at ledsage Dem ind i salonen, så finder De ham der," svarede hertugen alvorligt, bukkede og gik foran hende gennem korridoren.

Da de var kommet ind i stuen, løb damen forbi ham og kastede sig ømt i den unge mands arme. Hun blev modtaget med samme varme, mens hertugen forlegen blev stående ved døren.

"Jeg slap heldigt fra dem," bemærkede damen. "Min faster gik til sengs klokken elleve, og det gjorde jeg også. Klokken tolv stod jeg op og klædte mig på. Der var ikke en sjæl, som hørte mig gå ned ad trappen, og vognen ventede foran porten, som du havde fortalt mig."

"Min elskede!" udbrød den unge mand. "Nu er vor lykke sikret. I morgen tidlig vil enhver eftersøgning efter os være forgæves."

Derpå vendte han sig mod hertugen og sagde:

"Jeg behøver næppe sige Dem, at De må iagttage tavshed angående denne sag. Gør mig den tjeneste at gå ind på mit

værelse og pak mig en kuffert. De ved, hvad jeg får brug for til to eller tre dage. De har et kvarter."

Hertugen stod et øjeblik tøvende. En pludselig forandring i situationen var opstået i og med pigen ankomst. Hjalp han dem nu ikke mere med et listigt udtænkt tyveri, men med et eller andet bedrag. Den unge mands påtagne stilling kunne jo have det formål at bedrage en naiv pige, og ikke røveriet af det kostbare bæger.

"Nå, hvorfor adlyder De ikke?" spurgte den unge mand i en streng tone; så gik han hen til hertugen, stak ham en tipundsseddel i hånden og hviskede: "Spil nu bare Deres rolle og gør Dem fortjent til Deres penge, De fjols!"

Hertugen blev nu ikke længere stående. Han gik ud af stuen og løb med hurtige, sikre skridt op ad trappen. Da han nåede den øverste afsats, stod han stille og lyttede. Han kunne ikke høre noget. Men vent! Et øjeblik efter anede han en svag støj fra stuen, ligesom lyden af et metallisk værktøj. Hertugen satte sig ned og tog sine sko af; derpå sneg han sig ned igen. Han lyttede et øjeblik ved døren ind til stuen, men kunne ikke skelne, hvad de to sagde til hinanden. De bevægede sig åbenbart rundt i stuen. Han kunne høre en dæmpet, munter latter; så fortsatte han i retning af porten. Han havde ikke låst den rigtigt efter at damen var kommet ind, og nu slap han ud uden den mindste støj. Vognen holdt der stadig. Hertugen bøjede sig ned bag den, og kusken opdagede ham ikke. I næste øjeblik krøb han ned ved siden af sin ven betjenten for at vente på den videre udvikling i denne komedie eller forbrydelse eller hvad de nu ville vise sig at blive. Han rakte hånden ud og rørte ved sin forbundsfælle. Manden var faldet i søvn.

"Et nyt bevis," tænkte hertugen, "på umuligheden af vedvarende at interessere sig for noget som helst i livet. Nå, jeg vil ikke vække ham, hvis ikke nødvendigheden tvinger mig."

I nogen tid skete der intet. Betjenten sov, og kusken lod til at være hensunken i tanker, for så vidt han da ikke også tog sig en lur. Ingen lyd trængte ud gennem de tillukkede vinduesskodder. Hertugen sad ubevægelig, men gav nøje agt på alt.

Nu knirkede porten. Betjenten snorkede roligt, kusken rettede sig op og greb tømmerne. Porten åbnedes sagte, den unge mand stak hovedet ud og så ned ad gaden til begge sider, hvorpå han åbnede vogndøren. Da damen passerede hertugen i fire eller fem fods afstand, så han – hvad han også halvt om halvt havde forventet, men dog alligevel knap kunne tro – en glimt af det gyldne bæger i hendes handskeklædte hånd. Hertugen var på dette tidspunkt ikke overdrevent knyttet til klenodiet, for hans samlermani havde for længe siden fortaget sig, men hans harme ved at blive bedraget på denne måde gjorde, at han fo'r frem og med den ene hånd greb hende om armen, med den anden vred pokalen ud af hendes hånd. Hun udstødte et højt skrig. Kusken sprang ned fra sin plads. Den unge mand vendte sig med en ed og skulle til at kaste sig over hertugen, som ikke vidste noget bedre end at tage til harens våben og fo'r afsted på sine silkestrømper med bægeret trykket ind til sig. I hælene på ham kom den unge mand, kusken og damen farende, fast besluttede på at generobre bægeret. Netop idet de drejede om hjørnet, vågnede betjenten og råbte forbløffet:

"Hvad foregår det her?"

Ved senere lejligheder plejede hertugen at beskrive de følelser, han nu oplevede, som nogle af de mest oplivende nogensinde. Han lo, mens han løb, indtil hans stakåndethed advarede ham mod at overanstrenge sig. Nu løb han mere forsigtigt, og han kunne ikke øge afstanden til sine forfølgere. Snart mærkede han, at han havde svært ved at få vejret, og han havde meget ondt i sine fødder. Han så sig om efter et tilflugtssted. Heldigvis opdagede han i nogle få hundrede meters afstand et lille pittoresk, rødt murstenshus til højre. Klokken var efterhånden blevet mellem et og to om natten, men han tøvede ikke. Hen drejede brat af til højre og nåede snart huset. Døren var ikke alene ulåst, den stod oven i købet på klem. I samme øjeblik han strakte hånden frem for at skubbe den op, viste sig på tærsklen en grovlemmet fyr, som hertugen efter hans klædedragt genkendte som politikommissæren. Mellem et par dybe åndedrag forsøgte han at tiltale denne velkomne forbundsfælle, men før han nået at få et ord frem, havde den unge mand nået ham.

"Hr. kommissær," sagde den unge man roligt, "jeg vil gerne anmelde denne herre for at have stjålet min ejendom."

"Ja, jeg så ham tage bægeret," bekræftede kusken, idet han pegede på den omtalte genstand.

Damen sagde intet, men stillede sig ved siden af den unge mand.

Kommissæren kastede et par nysgerrige blikke på hertugen; derpå vendte han sig ærbødigt mod den unge mand.

"Jeg er hertugen af Belleville," sagde denne.

"Hertugen af Belleville!" udbrød kommissæren, og hans tone blev endnu mere høfligt. "Jeg beder Deres Nåde ..."

"Han udtaler navnet forkert," bemærkede hertugen, "det ..."

"Vent, til det er Deres tur!" snuppede kommissæren ham af; derpå vedblev han, henvendt til den unge mand: "De melder altså denne mand for at have stjålet dette bæger?"

"Ja."

"Ved De, hvem han er?"

"Det formoder jeg da, at *De* gør!" svarede den unge mand leende. "Det er jo en af Deres egne betjente."

Kommissæren tog et par skridt baglæns og skruede op for gassen i entreen. Så mønstrede han hertugens ansigtstræk nøje.

"En af mine folk!" udbrød han. "Deres Nåde tager fejl. Jeg har aldrig før set denne mand."

"Jo, jo!" udbrød den unge mand, og i sin iver for at overbevise kommissæren kom han så langt frem, at skæret fra gaslampen oplyste hans ansigt. I det samme udstødte kommissæren et højt råb.

"Aha, Joe Simpson!" – og han fo'r frem mod den unge mand. Denne ventede imidlertid ikke på ham, men stak i løb, skarpt forfulgt af kommissæren. Efter at tænkt efter et øjeblik, stak kusken af i modsat retning, og de var alle tre langt borte, før hertugen opfattede, hvad der var sket.

"Det er i sandhed en højst mærkelig nat," bemærkede han.

"De kan umuligt føle Dem mere bestyrtet end jeg," sagde pigen.

Hertugen fulgte hende ind i kommissærens forstue, satte bægeret på et bord, bad hende sætte sig, og slog sig selv ned på en stol foran hende. For at give hende tid til at komme sig,

fortalte hertugen hende om nattens begivenheder. Hun hørte på ham med stor forbløffelse.

"De siger altså, at *De* er hertugen af Belleville!" udbrød hun.

"Ser jeg måske ikke ud til at kunne være det?" spurgte han smilende, men gemte samtidig strømpefødderne under bordet.

"Men han ... han sagde, at *han* var hertugen."

"Det fortalte han også mig," svarede hertugen.

Damen betragtede ham længe og indgående. Der lå i hertugens fremtoning en slags ligefrem ærlighed, som til sidst vandt hende for ham.

"Det er vist bedst, jeg fortæller Dem hele historien," sukkede hun.

"Det skal De ikke, hvis De ikke selv ønsker det."

"Jeg er nitten år og bor hos min faster. Vi lever meget tilbagetrukkent. På en rejse ud til kysten traf jeg den herre, som ... som ..."

"Som vi netop skiltes fra," foreslog hertugen.

"Netop ... tak. Min faster, som vistnok ikke var helt ligegyldig for den høje stilling, han tilbød mig, var dog af den mening, et en pige ikke bør gifte sig, før hun er fyldt enogtyve. Hun mente også, at vort bekendtskab var temmelig nyt."

"Tør jeg spørge, hvornår De første gang traf på denne herre?"

"I mandags otte dage. Vi besluttede at flygte bort sammen. Resten kender De."

"Tilgiv mig; men jeg kan ikke indse sammenhængen mellem denne omstændighed og mit bæger."

"Jo, da De var gået op for at pakke hans ting sammen, tog han et lille stykke værktøj frem ... han sagde, han havde glemt sin nøgle ... og åbnede futteralet; så viste han mig det smukke

bæger og forærede mig det som en bryllupsgave. Først ville han holde det, men jeg tog det selv ... og så kom De ..."

"Så er sagen jo klar. De har været et offer for det nedrigste forræderi. Denne usling ville holde på Dem og afpresse Deres tante. Samtidig ville han stjæle dronning Bess' bæger og på den måde slå to fluer med et smæk."

"Det er meget smukt," sagde den unge pige, idet hun løftede bægeret op. "Hvad forestiller denne figur?"

Hertugen gik hen til hende, bøjede sig ind over hendes stol og forklarede hende figurerne på bægeret. Han så, at hun havde meget smukke øjne, og enden på visen blev, at før kommissæren nåede at komme tilbage og skaffe den ukendte dame en droske til hjemturen, havde hertugen foræret hende det kostbare stykke. Hvorfor skulle den rette ejer af navnet og bægeret vel være mindre gavmild end den anden?

Da han nærmede sig sit hjem, opdagede han, at vognen stadig stod uden for porten. Han trak hesten ind i stalden og vandede og fodrede den; derefter skubbede han vognen ind i vognporten og gik så i seng.

Klokken elleve den følgende formiddag kom Frank, hertugens kammertjener, til villaen for at høre sin herres befalinger. Hertugen sov endnu, men indfandt sig snart til sin morgenmad, iført et par store, bekvemme tøfler.

"Jeg håber, Deres Nåde har sovet godt," bemærkede Frank.

"Tak, jeg har aldrig haft en bedre nat," svarede hertugen.

"Der var en fyr her for en halv times tid siden ..."

"Ville han mig noget?"

"Ja, det var angående en vogn, Deres Nåde."

"Javel. Hvad svarede De ham?"

"Jeg sagde, at jeg ikke havde fået besked om nogen vogn."

"Det gjorde De ret i. Hvad svarede han så til det?"

"Han så noget flad ud, men sagde, han ville komme igen."

"Udmærket!" – Hertugen rejste sig og tændte en cigaret.

Frank tøvede forlegent ved døren.

"Hvad er der i vejen?" spurgte hertugen venligt.

"Det er besynderligt ... for der står en vogn og en hest derned ..."

"Nå, og hvad er der besynderligt ved det, Frank?"

"Jeg mener, en hest og en vogn, som jeg aldrig har set før."

"Det er en anden sag," bemærkede hertugen leende. "Jeg formoder, jeg har lov til at anskaffe mig en hest og en vogn, hvis det passer mig?"

"Naturligvis, Deres Nåde," stammede Frank.

"Jeg agter at benytte den vogn, når jeg tager ind til byen i dag."

Frank trak sig bukkende tilbage. Hertugen så ud ad vinduet.

"Jeg tror næppe, den fyr komme igen," sagde han til sig selv. Derpå tog han den tipundsseddel op af lommen, som den unge mand havde givet ham, og betragtede den eftertænksomt.

"En vogn, en hest, ti pund og et meget morsomt eventyr," mumlede han. "Jo, jeg er virkelig i meget bedre humør i dag."

At han ikke længere var ejer af dronning Bess' bæger – det lod han til at have glemt.

Skæbnens hånd

"Jeg siger ikke," bemærkede obersten, "at selskaber med begrænset ansvar ikke har deres store fordele. Jeg er selv direktør i et – et større grossistfirma – og jeg kunne for den sags skyld godt være den, som forsyner Deres morgenbord med bacon. Hvis det er tilfældet, så er det blot et eksempel på det, jeg før sagde; hvilket er dette her – Når det gælder virksomheder med begrænset ansvar, så ved man aldrig, hvem der er hvem. Jeg kunne godt fortælle Dem en lille historie desangående; men den er ganske vist temmelig sørgelig."

Klubbens rygeværelse var hyggeligt oplyst, der brændte et godt bål i kaminen, og vi havde alle hver vor cigar og en whisky. Vi lod obersten forstå, at vi følte os fuldt ud i stand til at udholde en lille tragedie.

"Det er nogle år siden nu," begyndte han, "men det gjorde et dybt indtryk på mig dengang. Er der nogen af jer, som får sine klæder fra *Stretchley's*?"

Tre af os rystede trist på hovedet, den fjerde i vor kreds – et nyt medlem af klubben, en ganske ung mand, om hvem vi intet vidste, men som så ud til at være jurist og havde et par ganske usædvanligt velsyede grå benklæder – svarede bekræftende på oberstens spørgsmål.

"Hvis De tillader mig at sige det, så gør De og *Stretchley's* hinanden gensidig ære," sagde obersten med et anerkendende blik på det nye medlems bukser. "Og jeg behøver ikke at fortælle jer, at *Stretchley* har få jævnbyrdige – og ingen overmænd. Sig navnet *Stretchley*, og det er ikke nødvendigt at sige mere. Jeg har

selv aldrig søgt det firma, dels fordi jeg ikke har haft råd til det, men dels også af delikatesse – af hensyn til den stakkels George Langhams følelser. Han har aldrig villet være sine venners skrædder, skønt han har tabt penge på det princip."

"Hvordan kommer George Langham ind i billedet?" tillod jeg mig at spørge.

"Han *er Stretchley's* i enhver tænkelig henseende. Det er et lille familieforetagende. Firmaet blev grundlagt af Georges morfader, og blev gjort kendt af hans morbroder, Fred Stretchley, som jeg af og til traf på i Brighton for år tilbage. Fred gjorde firmaet til et aktieselskab, men beholdt naturligvis aktiemajoriteten selv, ligesom også den daglige ledelse. Da han døde, efterlod han alt, hvad han ejede, til George, på betingelse af – bemærk dette, på betingelse af – at George skulle forblive i forretningen og tage aktiv del i den. Han gjorde det, fordi han vidste, at George hadede foretagendet, men på samme tid havde vidunderlige anlæg for faget."

"Det var da besynderligt," bemærkede det nye klubmedlem.

"Det synes jeg nu ikke," svarede obersten. "Han havde anlæg for det, fordi det lå ham i blodet, og han hadede det, fordi man havde plaget ham med det hele hans liv. Han havde været hele møllen igennem, lige fra han var en lille dreng; den eneste ferie, han havde haft firmaet, var, da han et år opholdt sig i Bonn – og det var for at studere tysk – i forretningsøjemed. Det var i Bonn, jeg gjorde hans bekendtskab, og en hyggelig fyr var han – gentleman helt igennem, og altid velunderrettet om det meste. Vi blev rigtig gode venner. Hans eneste fejl var hans overdrevne afsky for sit fag. På det punkt var han nærmest sygelig, og – er jeg bange for – en smule snobbet. Og alt dette til trods, var han

umiskendelig stolt af *Stretchley's*. Han var fuldt ud bevidst om det faktum, at hvis han absolut skulle være skrædder, så var *Stretchley's* noget nær det fineste sted, han kunne være, og til tider, når han var i det fortrolige hjørne, takkede han Himlen, at han ikke var i konfektionsbranchen – 'stangtøj' kaldte han det. 'Så det kunne have jo været værre,' plejede han så at tilføje med mandig røst. I sådanne øjeblikke havde jeg stor respekt for ham."

"Ja, de ved nok, hvordan et par benklæder skal skæres til," sagde det nye klubmedlem og så tankefuldt tilfreds på sine egne ben.

"Ingen bedre, ingen bedre!" istemte obersten med alvorlig hjertelighed – og vi betragtede alle et øjeblik det nye medlems grå bukser. "Nå, men som jeg var ved at sige," vedblev obersten, "George Langham og jeg blev rigtig gode venner, men så blev jeg kaldt udenlands i tjenesten i to eller tre år efter af han kom tilbage fra Bonn og igen fik lagt seletøjet på i Savile Row, så jeg tabte ham af syne i nogen tid. Men da jeg havde været hjemme et par måneder, rejste jeg til Rivieraen på seks ugers orlov, og kom gennem London undervejs. Jeg faldt indenfor hos ham og fandt ham i en miserabel tilstand – han var meget nedslået og talte hele tiden om forretningen, som han var umådelig træt af. Han sagde, at han ikke tålte synet af en skødefrakke, men tilbragte hele dagen i pyjamas og slåbrok – ene og alene fordi disse to klædningsstykker ikke var fremstillet af *Stretchley's*. Sygeligt, naturligvis, men også meget, meget trist! For mig at se var han på randen af et sammenbrud, og jeg talte alvorligt til ham. Jeg sagde til ham, at han skyldte sig selv at tage sig en god ferie – at komme helt væk fra forretningen for en tid, at

glemme alt om den, tage rigeligt med penge med sig og holde ferie – han fortalte mig, at han kun havde haft en uges ferie hist og her i de sidste to år. 'Jeg er netop undervejs til Monte Carlo – kom du med mig. Giv Fanden i forretningen – slå den ud af hovedet – og kom med!' Nå, han indså nok, at det var et klogt råd, ordnede sine sager og stødte til mig på Charing Cross tre dage senere. Væk var vi, og vi havde en rigtig god tid sammen. George var en køn ung fyr på en fire eller femogtyve år, meget indtagende, og gjorde sig godt hos fruentimmerne. Ingen vidste, hvem han var, men jeg og mine venner satte ham godt i vej, og resten kunne han fint klare selv. Jeg fik faktisk en mængde komplimenter for min gode smag i valget af rejseledsager. Å ja, vi havde det rigtig morsomt!" Obersten lænede sig tilbage i sin stol et øjeblik, idet han smilede glad – og måske lidt slyngelagtigt – ved erindringen.

"Intet tegn til tragedie foreløbig, oberst," sagde jeg.

"Vent blot lidt, jeg kommer til det. Da vi havde været derned i henved en fjorten dages tid, viste der sig en ung dame på scenen. Hun var en af de kønneste skabninger, jeg nogen sinde har set – og jeg har dog set en del i min tid – og lige så glad og munter, som hun var smuk. Ud over det, så var hun tilsyneladende også ualmindelig vel aflagt; hun rejste med en veninde, en pige og en minipuddel, og smed sine penge på spillebordene, som om hun lavet af dem. Jeg behøver næppe at sige Dem, at sådan en pige ikke manglede på opvartning – og da slet ikke et sted som Monte Carlo. Lykkejægerne var altid lige i hælene på hende, ligesom alle de unge fyre, som for alvor var betagne af hende. Hvis jeg havde været ti år yngre, ville jeg sikkert selv have forsøgt mig. Men det ville ikke have været til

nogen nytte. Lige fra første stund var George hendes yndling, ligesom George fra det første øjeblik, han så hende, havde været tiltrukket af hende. Der var virkelig det, som man kalder gensidig sympati mellem dem. Jeg har aldrig set en kærlighedsaffære opstå så hurtigt. George blev nærmest slået omkuld, og jeg var umådelig glad ved at se det. Han skænkede ikke *Stretchley's* en tanke mere, og han tog endog på i vægt for hver dag! Min behandlingsmetode var altså en glimrende succes, og jeg havde ikke noget imod at indrømme, at mere end halvdelen af æren for det tilkom den kønne miss Minnie Welford – som hun hed.

Jeg ventede kun på at høre den glade nyhed, da George en morgen kom ned til morgenbordet, bleg og med et ansigt så langt som min arm. Jeg tænkte, han sikkert havde fået et telegram om omgående at komme tilbage til Savile Row. Men det var ikke tilfældet. Nej, det hele drejede sig om, at en eller anden i Casinoets have aftenen før var begyndt at tale om mesalliancer og den slags. Der var både for og imod – dem, som ikke havde noget særligt at prale af i familieforholdene var dem, som råbte højest op om, at de ALDRIG vil indgå ægteskab under deres stand. Minnie, som sad ved siden af George, havde en idealistisk og højst romantisk indstilling. Hun sagde, at hvis hun elskede en bestemt mand (George fortalte mig, at hun rødmede overordentlig klædeligt, da hun sagde det – det kan De så tage for gode varer eller ikke, som De nu vil), så ville hun ikke tage hverken familie eller formue i nogen som helst betragtning. Så var der en fyr som bemærkede: 'De ville nok gifte Dem med skorstensfejeren, hvis det skulle være, ikke sandt, miss Welford?' – 'Jo, hvis jeg elskede ham,' svarede hun.

'Er der da slet ingenting, som ville stille sig i vejen?' spurgte manden leende. Hun rødmede igen (det sagde George i alt fald) og lo lidt og sagde så: 'Jo, men kun én ting – én bestemt klasse af mænd; men jeg vil ikke sige Dem, hvilken.' Og det gjorde hun heller ikke, lige meget hvor meget de alle sammen prøvede at gætte og udæske hende. Da snakken senere var gået over på andre emner, greb George lejligheden – han fortalt mig, at han havde haft en slags frygtelig forudanelse – og hviskede hende i øret: 'Fortæl mig det!' Hun så på ham med et skælmsk blik og sagde: 'Nå ja, jeg skal sige Dem det; men det er en hemmelighed! De må sværge på ikke at sige noget til nogen!' Det svor George, og så bøjede hun sig hen til ham, lagde sine læber tæt ind til hans øre, og hviskede ... Ja, De har vel gættet, hvad hun hviskede?"

"Skræddere!" sagde det nye medlem eftertænksomt.

"Ja, 'skræddere'!" sagde obersten i en sørgmodig tone. "Hun hviskede blot 'Skræddere!', og fo'r så væk med et muntert glimt i øjnene (sagde George) – et muntert glimt. Og han fik ikke søvn i øjnene den nat, og skyndte sig ned for at fortælle mig det den næste morgen. Jeg har aldrig set en mand så knust."

"Havde hun fundet ud af, hvad han var?" spurgte jeg.

"Nej, nej, min herre, slet ikke – hun anede det ikke. De skal senere få at se, at hun ikke kunne have haft nogen som helst anelse om det. Men sådan lå landet altså: Skræddere! Og hvad pokker skulle den stakkels George Langham stille op? Han mente ét, jeg rådede ham til noget andet. George var for den idealistiske idé, at han måtte fortælle hende hele sandheden, før han så meget som hviskede et ord om kærlighed til hende. Det ville selvfølgelig være katastrofalt, men han mente, at det

var den eneste fremgangsmåde, en ærlig mand kunne benytte. Jeg benægtede det. Jeg sagde: 'Fortæl hende først, at du elsker hende. Få hende med dig – for hun vil gerne – lad sagen hvile et par uge, lad hendes kærlighed vokse sig større, lad hele jeres forhold være en uafviselig kendsgerning, så at et brud vil være umuligt.' Og så videre. 'Når så først sagen er afgjort, kan du – sådan i forbigående og lidt spøgefuldt – fortælle hende, at du er ked af, at hun denne fordom mod en bestemt, udmærket respektabel klasse, for du tilhører nemlig, omend indirekte, netop denne klasse.' Lovlig snedigt, vil De måske mene, men effektivt, meget effektivt. 'Tilhører indirekte' forekom mig at kunne forsvares. Jo, det gjorde. Jeg er, som jeg før har nævnt, direktør i en grossistforretning, men jeg anser ikke mig selv for at være direkte – ikke direkte – forbundet med fedevarer og sukker. Nej, jeg bevægede mig ikke ud over de grænser, æren sætter, omend jeg muligvis kom lidt tæt på. Sådan går det, når man gerne vil hjælpe sine venner. Imidlertid ville George ikke gå med på ideen, og til sidst måtte jeg lade mig nøje med et kompromis. Han måtte ikke tale om kærlighed, før han også talte om forretningen, og han måtte ikke omtale forretningen, før han erklærede sig. Han skulle fortælle hende begge dele samtidig. Det var, hvad vi besluttede."

"Temmelig besværligt," kommenterede det nye medlem med det eftertænksomme smil, som lod til at være en vane hos ham.

"Men De kan da heller ikke forvente, at sådan noget skulle være let, vel?" sagde obersten med en let ansats til hidsighed. "Vi gjorde det bedste vi kunne, min herre, under sådanne særdeles vanskelige og delikate omstændigheder." Han lænede sig tilbage

i stolen og tog et nip af det glas bygvand, der var hans foretrukne drink.

Vi ventede alle i tavshed på, at obersten skulle fortsætte sin fortælling. Jeg husker, at jeg, måske på grund af emnet, sad og stirrede på det nye medlems grå bukser, som han også selv lod til at ofre en vis tankefuld opmærksomhed. Så begyndte obersten igen at fortælle i et indtrængende tonefald.

"Det er faldet i min lod," sagde han, "at bevidne mange sære indfald af det, som vi kalder for Skæbnen, og de ondskabsfulde puds, den spiller os stakkels menneskevæsener. Jeg kan fx. nævne tilfældet med min gamle ven major Vincent, som var vegetarianer, men som uheldigvis kom til at gifte sig med en kvinde, som han bagefter opdagede var fysisk ude af stand til at opholde sig i samme rum som et kålhoved. Men hverken dette eller andre af de tilfælde, jeg har oplevet, når det, som jeg nu skal fortælle Dem. De vil sikkert være enige med mig, når De har hørt, hvad der skete, og som er af en natur, ingen af Dem vil være i stand til at forudsige."

"Jeg tror nok, jeg ved det," bemærkede det nye medlem.

"Det er umuligt," sagde obersten høfligt, men bestemt; "og når De har hørt mig ud, vil De selv være den første til at indrømme det. Hvor var jeg nu? Å ja, nu husker jeg det. Nå, George Langham forlod mig i den tilstand, jeg har beskrevet, og efter at vi havde lavet den aftale, jeg har nævnt. Hvordan han præcist udført sit ærinde er jeg naturligvis ikke i stand til at sige, eftersom hans samtale med miss Welford var af en privat karakter, og han aldrig siden har givet nogen indgående beskrivelse af den. Det ville have været direkte ondskabsfuldt at presse ham, for skønt hans sindstilstand var højst beklagelig,

da han forlod mig, var det intet imod den forfærdelse, ja rædsel, der havde grebet ham, da han kom tilbage et par timer senere. Han kom farende ind på mit værelse, helt fortvivlet – jeg har for vane at veje mine ord, og det er ikke et, jeg bruger i flæng – kastede sig ned i min sofa og råbte: 'Nådige Himmel, hun ejer halvdelen af *Skyhigh*!'"

Ved dette kulminationspunkt – for det var tydeligt nok, at det var det – så obersten sig rundt i vor kreds med en mine af dyster triumf. Vi var alle dybt interesserede (undtagen det nye medlem, som stadig smilede), og obersten vedblev, udmærket tilfreds med den virkning, han havde gjort.

"Der ser De Skæbnens hånd!" udbrød han med hævet pegefinger. "Der har De umuligheden af at undslippe skæbnen eller flygte fra, hvad der er forudbestemt! Af alle piger i hele verden havde George forelsket sig netop denne ene; han var gået lige efter hende, og jeg for mit vedkommende er ikke et øjeblik i tvivl om, at netop det, han hadede, var det samme hun hadede, var det, som havde ført dem sammen på en eller anden mystisk måde. Og der stod de så! Ikke blot var det umuligt for George at gennemføre den flugt, han havde håbet så inderligt på, men *Stretchley's* var kommet i forbindelse med *Skyhigh Konfektions-Kompagni*. De er uden tvivl alle sammen bekendte med deres annoncer – små tykke drenge i sømandstøj, småpiger med firkantede ben i fløjl, selskabstøj til under to pund for sættet. Jeg behøver ikke at udbrede mig om emnet; det ville være smagløst. Nok er det, når jeg siger, at enhver forbindelse mellem *Stretchley's* og *Skyhigh* var fuldstændig utænkeligt for George. Sæt Dem i hans mærkelige og kummerfulde situation! Som menneske hadede og afskyede

han *Stretchley's*; som selve inkarnationen af *Stretchley's* hadede og afskyede han *Skyhigh*. Hans kærlighed – denne umulige og ulykkelige kærlighed – var på samme tid i modstrid med både hans personlige følelser og hans professionelle stolthed. Og hvad så med hende? Da han efterhånden blev mere rolig, indså han også hendes stilling. Hun havde lidt, præcis som han selv, under denne besættelse af det familiefirma, i hvis skygge hun var opvokset, og sad nu med en halvpart i firmaet, som hun havde fået ved sin faders død. I sin barndom, inden forretningen havde haft så meget vind i sejlene som nu, var hun endog blev klædt fra dens egne lagre! Ligesom George havde hun set frem til et ægteskab, som ville blive en fuldstændig forandring af hendes liv og forhold. Men sådan skulle det ikke være. Og hun var desuden fuldstændig på det rene med, hvordan George måtte føle. Hendes opdragelse og hendes familie havde til fulde lært hende den følelse! Hun vidste kun alt for godt, hvilke følelser *Stretchley's* måtte nære for *Skyhigh*. Og George *var Stretchley's*, ligesom hun *var Skyhigh*! Man læser sommetider om mesalliancer i aviserne, eller træffer på dem i sin bekendtskabskreds. Men jeg er aldrig stødt på noget lignende som denne. Hvad, mine herrer, kunne vel overraske og, hvis jeg må udtrykke det sådan, ryste Dem mere – at en hertug skulle gifte sig til en sæbefabrik, eller at en forhandler af virkelig førsteklasses vine skulle finde sin brud i fish-and-chips-bod? Intet tænkende menneske kan være i tvivl. Det er inden for rammerne af de samme fagområder, at det største kontraster, den største afstand, de største afgrunde af følelser findes. Jeg sætter i og for sig pris på denne i øvrigt smertelige erfaring, fordi den viste mig en filosofisk sandhed på en så

levende og slående måde. Jeg ville hellere bede min øverstkommanderende om at give en hånd med en trillebør end foreslå ham at tage kommandoen ved et provinskompagni. Deres køkkenchef ville formentlig nok være villig til at lægge på ilden for at glæde en dame, men ikke om det så ville glæde tusind damer, ville han tage opvasken!"

"Det kan sikkert være sandt nok," dristede jeg mig til at svare, "men ikke desto mindre så forekommer Deres unge elskende mig at være en smule latterlige."

"Netop, sir," svarede obersten – og jeg var lettet ved, at han tog min afbrydelse så let. "De kan udmærket forekomme latterlige for Dem. Måske ville den omtalte køkkenchef også forekomme latterlig? Et menneske i et andet erhverv vil ikke kunne forstå sådanne følelser fuldt ud. Men tænk Dem om – øger det ikke netop tragedien? At lide af en følelse så dyb og smertelig, og at vide, at det i verdens øjne er latterligt – kan De forestille Dem noget mere fortvivlende?"

"Deres beretning forekommer mig at illustrere mere end én stor sandhed, oberst."

"Ellers havde jeg ikke besværet Dem med at høre på den," svarede obersten med ophøjet ro.

"Og hvordan gik det så? Sejrede kærligheden over alt andet?"

"Jeg kan ikke beskrive det så overfladisk," sagde han med en let panderynken. "De er almindelige, dagligdags mennesker – og jeg tror ikke, de passer til den beskrivelse. George og miss Welford var uden tvivl dybt forelskede i hinanden, og de blev da også til sidst gift – og jeg er ikke bekendt med, at dette ægteskab har vist sig andet end lykkeligt. Mrs. Langham er en særdeles indtagende kvinde. Men var det kærlighedens sejr over

alt? Jeg prøver at skue dybere, mine herrer. Som jeg ser det, så var kærligheden ikke andet end et værktøj i Skæbnens hænder. Sejren var Skæbnens sejr, og jeg er overbevist om, at i det øjeblik, de gik op gennem kirken, var deres mest fremherskende følelse en hengivelse i deres skæbne. Det var derfor, jeg ved begyndelsen af min fortælling sagde, at det var en temmelig sørgelig historie. På selve aftenen før brylluppet fandt jeg George fordybet i et af *Skyhigh*s illustrerede kataloger! Hvilke tanker vækker det hos Dem?"

"Det ser ikke godt ud," indrømmede jeg med et suk.

"Det fortæller alverden!" sagde obersten kort og drak sit bygvand ud.

Det nye klubmedlem kastede stumpen af sin cigar i ilden og rejste sig. Hans ansigt viste fremdeles det tankefulde smil, det havde båret under hele oberstens fortælling.

"Og hvad," spurgte jeg obersten, "er så forholdet for tiden mellem *Stretchley's* og *Skyhigh*?"

"Ja, det ville være interessant at vide," svarede han, "men jeg har ingen oplysninger hvad det angår. Jeg har aldrig fået spurgt George om det."

"Jeg tror at kunne besvare spørgsmålet, "sagde det nye medlem og knipsede lidt aske bort fra sine grå bukser. "De to firmaer er slået sammen til ét i forrige uge. Det var mig selv, som besørgede de juridiske formaliteter. Mr. Langham skal lede det nye firma."

Obersten havde muligvis allerede indset, at mandens tavshed måtte have skjult noget, som nærmede sig forræderi. Men han viste ingen vrede. Han rystede kun alvorligt på hovedet, som

om han ville sige: "Der kom så epilogen – fuldstændig katastrofe!"

"*Stretchley's* og *Skyhigh*!" mumlede han. "Stakkels, stakkels George Langham!"

Jeg forlod selskabet for at gå hjem til min aftensmad, i en temmelig nedtrykt stemning.

Jim med de smukke hænder

1

"Hvor meget fik han?" spurgte jeg. Jeg havde siddet inde på mit værelse og arbejdet hele morgenstunden, så jeg havde ikke set morgenaviserne, der kom fra London ved halv tolv-tiden.

"Syv års tugthus," svarede vor vært, majoren, med en vis mørk glæde.

"Det var meget," kommenterede jeg.

"Ikke en dag for meget," forsikrede majoren og tog for anden gang et stort stykke vildtpostej – han spiste altid meget til frokost. "Han er en skidt fyr helt igennem – professionel tyv, og det oven i købet en forbandet dygtig én af slagsen. Det er nok hans første dom, men det burde have været hans tiende allermindst."

"Han var de vistnok med i det store amerikanske obligationsrøveri?" sagde Crookes, "skønt han slap af krogen dengang. Var han ikke student fra Oxford?"

"Jo vist så," sagde Millington. "Jeg er ret sikker på, at jeg gik til forelæsninger sammen med ham i et enkelt semester. Jeg må sikkert have set ham, men jeg kan ikke huske ham."

"Uha dog," udbrød vor værtinde, øjensynligt rystet ved at høre om dette nære forhold til forbryderverdenen.

"Det var i øvrigt ganske flot, det fyren kom med, da dommen var forkyndt ham," drævede Charlie Pryce. "Hvad han sagde? Jo, han bukkede først for dommeren og så for juryen, og så sagde

han med et smil og et skuldertræk: 'Professionens risiko, mine herrer! *Au revoir*!' Ganske kvik uforskammethed, synes jeg." Charlies røde, runde ansigt – Charlie var i det hele taget vel ved magt – lyste af sympati.

"Tilnavnet skylder han vel sin professionelle dygtighed?" sagde jeg.

"Formodentlig," mente Charlie.

"Nej," sagde mrs. Pryce, der sad ved den anden ende af bordet, "hans navn er James."

"Ja, James Painter Walsh," indskød majoren med sin sædvanlige akkuratesse.

"Ja, men han blev kaldt: 'Jim med de smukke hænder', fordi han virkelig havde så usædvanlig smukke hænder med slanke, smidige fingre," oplyste mrs. Pryce.

"Halløj, Minnie," udbrød Pryce forbavset, "hvor har du det fra?"

"Det har han selv fortalt mig," svarede hun smilende og med en antydning af en rødmen. "Vi var ombord på samme skib hjem fra Amerika, den gang han blev arresteret i Queenstown for obligationsrøveriet, og – nå ja, så lærte vi hinanden at kende. Naturligvis var der ingen, der vidste, hvem han var."

En regn af spørgsmål haglede ned over mrs. Pryce. Hun var ligefrem berømt i det øjeblik – tænke sig, hun havde virkelig kendt helten i det seneste sensationelle juveltyveri! Hun kunne tale om ud fra et personligt bekendtskab! Forbrydelsen – forbrydelsen i stor stil – har jo for os alle et uimodståeligt trylleri over sig. Men vi kunne ikke få hende til rigtigt at fortælle.

"Det var jo bare et ganske almindeligt rejsebekendtskab," sagde hun, "skønt det gjorde naturligvis alligevel et frygtelig ubehageligt indtryk, da han blev arresteret i Queenstown."

"Ja, sikken en overraskelse!" udbrød Charlie, ikke uden lune.

"Overraskelse?" Hun syntes at studse et øjeblik, men tog sig i næste sekund atter sammen. "Ja, selvfølgelig – en forfærdelig overraskelse."

"Så han godt ud?" spurgte værtinden.

"Ja, han var meget – meget tiltrækkende," svarede hun, og det forekom mig, at hendes blik et lille øjeblik hvilede på hendes mand – det vil da sige på en ganske bestemt del af ham. Charlie var netop i begreb med at tænde sig en frokostcigaret. Han er en rigtig skikkelig fyr, og han sidder godt i det, men hans hænder er røde og ikke fri for at være laskede.

2

Jeg kunne godt lide mrs. Pryce. Hun var så fin og nydelig og forstandig og desuden – nå, pebersvende er jo nu en gang tilbøjelige til at mene, at kønne, gifte damer nødvendigvis må have det lidt trist hjemme, så jeg lægger ingen vægt på min private mening om hendes ægteskabelige lykke. Nok er det, jeg holdt af at tale med hende og spadsere sammen med hende i majorens stille, gamle have, især når vejret var så smukt som den aften, jeg her taler om, hvor månen skinnede, og vinden susede i de høje trækroner. Indenfor var de begyndt at spille billard og drikke whisky-og-soda. Men jeg er ingenlunde nogen mester i at spille billard, og min whisky drikker jeg først senere på aftenen.

"Sikken en smuk måne," sagde jeg og nød i fulde drag naturen og cigaren og selskabet.

Hun tav et øjeblik og sagde så: "Sådan et måneskin var det netop den tredje aften, efter at vi var sejlet fra New York."

"Var det sidste gang, De kom hjem derovre fra?" Hun er nemlig temmelig tit i New York, da Charlie Pryce har forretningsforbindelser derovre.

"Nej, det var den gang, – den tur De ved, vi talte om under frokosten."

"Nåh, den gang da vor ven med de smukke hænder –"

"Ja."

"Lad os sidde lidt," foreslog jeg. Vi kom netop forbi en havebænk.

Hun smilede til mig, halvt vemodigt, halvt skælmsk. Hun havde åbenbart gennemskuet mig og opdaget, at jeg havde fået lyst til at høre noget nærmere om Jim, og i kraft af vor gensidige sympati forstod jeg, at hun havde lyst til at fortælle. Gennem hvilket vindue mon månen nu skinnede på Jim? Mon den – og hans andre omgivelser – mindede ham om turen over Atlanten? "Professionens risiko, mine herrer!"

"Ja, han havde smukke hænder," mumlede hun.

"Hvordan vil de mon se ud, når –?"

Hun greb min hånd og trykkede den. "Tys, tys!" hviskede hun. Jeg følte mig skamfuld, men jeg kunne jo ikke have vidst, at – nå ja, at hun ville føle det på den måde.

"Ja, det er nu seks år siden," begyndte hun, "og jeg var et rent barn endnu. De første to dage af rejsen! Åh, det var som at være i Himmerig. De ved jo, hvordan det er, når vejret er godt? Det er, som om man aldrig før havde vidst, hvad plads var – og

storhed, og hvor vand kan være blåt. De forstår nok, hvad jeg mener?"

"Ja, det er meget spændende."

"Å, vær nu ikke så tosset! Der var slet ingen, der var søsyge – eller i hvert fald kun dem, så havde haft til hensigt at blive det, allerede inden vi gik om bord – og hvor vi havde det morsomt ved bordet."

"Sad mr. Walsh ved samme bord som De?"

"Ja, han hørte til samme bord som jeg. Jeg – sad ved siden af ham."

Jeg vendte mig halvt om imod hende og så på hende. Månen skinnede så klart, at jeg kunne se hendes øjne.

"Hør, er De sikker på, at De har lyst til at fortsætte med denne historie?" spurgte jeg.

"Ja, det tror jeg nok – jeg har aldrig fortalt den til nogen før. Men noget vil jeg måske nok udelade."

"I begyndelsen?"

"Ja. Brug Deres egen fantasi: solskin hele dagen, måneskin hele natten."

"Javel. Og så det funklende hav? Og ingen ting at bestille?"

"Ja. Og en ung pige – en ganske ung pige."

"Javel. Og smukke hænder havde han – og alt det andet svarende dertil?"

"Ja – stemmen indbefattet."

"Vel. Så går vi over til aften nr. 2, ikke sandt mrs. Pryce?"

"Kunne De selv fantasere lidt mere, og lad os sige tredje dags eftermiddag?"

"Så siger vi det. Hvad sker der så, når vi tager tråden op igen?"

"Det begyndte med en ordentlig præken af mor, men den bryder De Dem vist ikke om at høre?"

"Nej, for den kender jeg. Hun kunne naturligvis godt forstå, at De ikke mente noget ondt med det, men det var virkelig snart på tide, at De lærte at passe lidt på Dem selv. Når en ung pige så lidt godt ud, kunne hun aldrig være for forsigtig. Mændene var så raske til at tænke sig både det ene og det andet om de unge piger, og når de så bagefter kom ned i rygesalonen, var der ingen grænser for alt det, de bralrede op om. Og hvad vidste så De eller Deres moder egentlig om ham? Ingenting! Absolut ingenting! Naturligvis, han var jo gentleman og meget morsom og underholdende, – men i virkeligheden vidste man dog ingenting om ham. Han kunne for den sags skyld godt være en ren eventyrer. Og i alt fald var det nu en gang ikke helt – rigtigt, ikke ganske – passende, at – at –"

"Ja, det passer ganske godt," afbrød mrs. Pryce. "Tilføj mors strenge blik gennem lorgnetten, så er det ganske livagtigt."

"Og resultatet blev?"

"At jeg viste mig meget reserveret overfor mr. Walsh ved middagen den aften."

"Nå, og bagefter? Formodentlig en melankolsk tur på dækket efter bordet. Til at begynde med alene – og så – traf De måske den stakkels mr. Walsh ydmyg og forbavset?"

"Jeg er begyndt at tro, at De vist er en hel del mere erfaren, end De plejer at skilte med," sagde mrs. Pryce. "Men jeg tror nok, at De vil gå fejl, hvis De forsøger at gætte mere."

"Så vil jeg lade være med det. Fortæl da så De. Det er altså tredje aften på havet, og månen skinner ligesom nu." Jeg pegede på den runde klode, som oplyste majorens have – blandt så

mange andre steder, hvor forskellige af de tidligere deltagere fra den atlantdamper kunne tænkes at befinde sig.

"Jeg skal nok gå videre," sagde hun; "men så må De ikke afbryde mig foreløbig. Det blæste en lille bitte smule – man mærkede det næppe ude agter – og jeg stod og så ud over vandet. Så kom han hen og begyndte at konversere mig om et eller andet – jeg husker ikke hvad, men det er også lige meget. Men jeg var så bange for, at mor skulle komme ud for at se efter mig; derfor sagde jeg, at jeg ville gå nedenunder og læse. Men jeg tøvede, blot et lille minut – jeg tror nok, jeg ventede, at han ville bede mig om ikke at gå. Han sagde imidlertid intet, men tog et dybt drag af sin cigar, stødte røgen i en tyk sky ud igennem næsen og munden og kastede derpå cigaren overbord. 'Godnat, mr. Walsh,' sagde jeg. Han så på mig – det var lige så lyst, som det nu er – og sagde: 'Vil De tjene mig i at vente bare et minut, miss Cochrane?' 'Ja, men så kun et minut,' svarede jeg smilende. Jeg var virkelig bange for, at mor skulle komme. 'Der er noget, jeg gerne ville sige Dem,' sagde han. Jeg stod og tænkte på, om jeg blev rød, – og om han kunne se det, hvis jeg gjorde. Jeg tror nok, jeg virkelig *blev* rød og også, at han så det, for han fortsatte meget hurtigt: 'Ja, det er noget, som egentlig ikke betyder så meget for Dem, men derimod gør det en hel del for mig selv.' 'Hvad er det, mr. Walsh?' sagde jeg. Jeg var blevet helt rolig igen, fordi – ja, fordi jeg indså, at han ville sige noget alvorligt – jeg mener, ikke det – det, jeg først troede, han ville sige."

"De mener, De så, at han ikke ville til at gøre tilnærmelser til Dem?"

"Jeg sagde jo, at De ikke måtte afbryde. Men jeg må sige, at det nok er så tæt på, som De er i stand til at forstå."

Jeg mumlede en tak for denne noget foragtelige tilgivelse.

"Så fortalte han mig det hele," gik mrs. Pryce videre, "ganske uden omsvøb – og bad mig undskylde, at han havde sagt til stewarden om for fremtiden at dække til ham ved et andet bord."

"Ja, men det kan De virkelig ikke slippe med, mrs. Pryce," sagde jeg i en bebrejdende tone. "På den manér går jo hele den dramatiske effekt fløjten. Hvad sagde han? Hans ord, hans ord, mrs. Pryce!"

"Han sagde virkelig ikke noget – ikke på den måde, De mener. Han bare fortalte lige ud ad landevejen. Han bad mig ikke en gang om mit æresord på, at jeg ikke ville fortælle det til nogen. Han sagde blot, at han brød sig ikke en døjt om nogen af de andre, men han ville kun spare mig for en mulig ubehagelig overraskelse, for han var en af deltagerne i det store obligationsrøveri, og så kunne det jo ske, at han blev taget i Queenstown, skønt han håbede at slippe denne gang. Jeg tror, jeg gentog 'Denne gang!' for jeg husker, han sagde, at han var tyv af profession, og så kunne man jo ikke vente at være heldig hver gang. Det var jo også omtrent det samme, han sagde i går, ikke sandt?"

"Men hvad sagde så De? Det må have været nogle slemme minutter for Dem, for De var jo kommet til at holde en hel del af ham, ikke sandt?"

"Jo, meget. Men," hun vendte sig smilende om mod mig, "det var nu alligevel slet ikke så slemt."

Hun lo lidt – en lille kort latter, der røbede en fornøjelig erindring.

"De har været dygtigt koldblodig, så ung De også var," vovede jeg at bemærke.

"Han var selv så rolig," sagde hun. "Jeg følte på en eller anden måde, at han gav mig en meget stor kompliment."

"Ja, det skulle jeg mene!" lo jeg.

"Og jeg var glad for den. Det må vel have ligget i måden, han kom frem med det på. Der er jo mennesker, der med et eneste ord kan vejre éns moralske betænkeligheder bort for alle vinde, ikke? Ellers gjorde han ikke mange gestus, når han talte, men han havde sådan en ejendommelig måde at bevæge hænderne på, en lille vuggende bevægelse. Og da han sagde, at naturligvis var det ikke rigtigt af ham –"

"Nå, det indrømmede han dog?"

"Ja, men denne lille vuggende håndbevægelse, det var, som om han med den skød både rigtigt og forkert af vejen."

"Overbord?"

"Netop ja, overbord. Og så så han på mig et øjeblik og sagde: 'Ja, det var i grunden det hele, jeg havde at sige Dem. Tak fordi De hørte på mig, miss Cochrane. Godnat.'"

"Og hvad svarede De så?"

Hun lagde hånden under hagen og kiggede sidelæns på mig.

"Jeg sagde bare: 'God nat, mr. Walsh. Så ses vi ved frokosten i morgen som sædvanlig.'"

"Det gjorde De da vel ikke!"

"'Ved *vort* bord?' spurgte han. Og jeg sagde 'Ja.' Så lo vi begge to, og jeg gav ham hånden. Han tog den, trykkede den og gik; og jeg gik ned og læste sammen med mor."

"Og blev der så ellers ikke sagt mere?"

"Han sagde ikke mere, men jeg tror nok, jeg hviskede: 'Jeg tror det bliver morsomt – for jeg ved, De *vil* slippe fra dem.' Men andet sagde jeg da i al fald ikke, ved jeg."

Der blev en pause. Jeg tændte en frisk cigaret, og i lyset fra tændstikken sneg jeg mig til at kaste et blik på min veninde. Hun så ikke på mig, men stirrede lige frem for sig: der lå et tænksomt smil på hendes læber.

"Hvad skete der så siden?" spurgte jeg.

"De vil sikkert blive rystet."

"At blive rystet er en følelse, som er kunsten fjendtlig – jeg nærer den aldrig."

"Nå, men jeg har aldrig i mit liv moret mig som den gang. Naturligvis måtte vi være forsigtige for mors skyld (de tanker, hun gjorde sig om ham, blev jo nu ligefrem morsomme!) og så fordi vi jo vidste, hvad der forestod. Når vi havde fundet et sted, hvor der ingen fare var – biblioteket var et udmærket sted til det brug, når det var fint vejr – så snakkede og snakkede vi, så der ingen ende var på det, og han fortalte mig alle mulige vidunderlige historier. Det var som at læse den mest spændende detektivroman, bare meget, meget bedre, for hvad han fortalte var jo ganske anderledes levende, naturligvis."

"Ja, for der knyttede sig jo en mere personlig interesse til hans fortællinger, ikke?"

"Tusind gange mere. Og så var det også så morsomt ved måltiderne, og når der var koncert og sådan noget. Så sad han stille og så på mig, men med øjnene fulde af latter. Og jeg så på ham igen og nød vores fælles hemmelighed og den kostelige måde, han havde at gøre nar af hele selskabet på. Vi var akkurat

som to børn, der har fundet på en leg, som de voksne ikke ved noget om."

"Han havde fejet hele Deres moral godt og grundigt overbord, hvad?" sagde jeg.

"Det var den morsomste tid nogensinde i mit liv," vedblev mrs. Pryce. "Og ved koncerten deklamerede han så smukt – Dobsons *Balladen om Beau Brocade* Note 1)."

"Det må jeg sige!" sagde jeg anerkendende. Jeg begyndte at holde af den fyr.

"Og til sidst holdt han en lille tale, hvori han takkede kaptajnen og sagde, at vi alle sammen var så kede af, at rejsen var forbi allerede. 'Ingen beklager det mere end jeg selv,' sagde han med et af sine sideblikke til mig – der var et sært glimt i hans øjne – og så denne næsten umærkelige vuggende gestus."

"Han var vel meget populær om bord?"

"Nej, ikke af herrerne i al fald. De syntes, han var for reserveret. De kan tro, man møder somme tider nogle underlige mennesker om bord på sådan en oceandamper. Og mr. Walsh sagde, at når det ikke gjaldt forretninger, var han lidt kræsen i valget af sin omgang. Damerne derimod tilbad ham ligefrem. Han gik lige ind i deres hjerter, uden at han dog gjorde sig umage for det."

"Det var synd, at hans måde at tjene sit brød på skulle være så – hvad skal man sige, ukonventionel."

"Ja, ikke sandt?" sagde hun, glad for min sympati. "For det betød jo naturligvis, at vort bekendtskab *måtte* være forbi, når rejsen var omme."

Jeg havde muligvis tænkt i lidt bredere baner med min bemærkning, men jeg afstod fra at fremsætte dette synspunkt.

Vor samtale om Jim havde bragt os så langt bort fra den alen, man i almindelighed måler med – erindringen om Jim med de smukke hænder havde ligesom viftet den til side. Vi tav nogle øjeblikke, indtil jeg spurgte:

"Hvordan endte det så? Fortæl mig det."

"Jeg tænkte ikke på enden. Jeg troede slet ikke rigtig på, at det måtte holde op. Jeg havde så let ved at bilde mig selv ind, at vi kunne blive ved med at sejle og sejle i en uendelighed over dette dejlige hav og more os så vidunderligt. Når man var sammen med ham, havde man en følelse af, at alting var den rene fornøjelse, og at der i den ganske verden ikke fandtes andet. I det mindste havde jeg den følelse, og jeg tror nok, at han også vidste det, ellers ville han aldrig have betroet mig sin hemmelighed. Men én gang måtte det jo høre op." Hun sukkede og fik ligesom en let kuldegysen, skønt det da ellers slet ikke var koldt den aften i majorens have. Så vendte hun sig om mod mig igen. "Jeg har allerede fortalte Dem en hel del," sagde hun, "og De viger jo ikke tilbage for noget, vel?"

Jeg indrømmede med et skævt smil, at det mente jeg ikke.

"Udmærket, så behøver jeg nok ikke at fortælle mere om mig selv," sagde hun.

"Og hvad med ham?"

"Jeg tror, han holdt forfærdelig meget af mig, men forelsket i mig var han ikke."

"Slet ikke?"

"Det tror jeg ikke. Han var bare min allerbedste kammerat – og for så vidt det fineste menneske, jeg nogen sinde har truffet. For ser De, nu bagefter forstår jeg jo vel, at jeg gav ham

anledninger nok til at blive noget andet end en ven. Jeg var kun nitten år gammel, og –"

"Jeg forstår. Hænderne, naturligvis!"

"Det er vistnok muligt at være god og slem i – i adskilte afdelinger, ikke sandt? Det er virkelig ret mærkeligt."

"Hvis det er rigtigt, ja!"

"Å, De ved udmærket, at det er rigtigt!"

"Måske, men jeg har det princip aldrig at sige præsterne imod."

Hun lo igen, men nu med et lidt irriteret anstrøg.

"I sine egne private affærer var han vist helt igennem slet."

"De tror ikke, han gav rollen som den ædle røver?"

"Nej. Han var slet, ond, rigtig ond."

"Nå, det forstår sig, forretning er ét og velgørenhed noget andet, som en eller anden en gang har bemærket. Men lad os nu komme til ende med historien – alting har jo en ende, selv om vi ikke vil tro på det."

"Ja, det er rigtigt nok, og enden på denne historie kom også," sagde hun. Men det varede et øjeblik eller to, før hun begyndte at fortælle mig den; og i stilheden hørte jeg Charlie Pryce forkynde temmelig højlydt inde fra billardstuen, at han havde lavet et godt skud.

3

"Fredag formiddag ved frokosten" genoptog mrs. Pryce sin fortælling, "fortalte stewarden, at vi rimeligvis ville komme ind til Queenstown næste nat omkring kl. 1, og vi begyndte at diskutere alle sammen, om vi skulle blive oppe den aften eller gå til køjs som sædvanlig. De af passagererne, der var

rejsevante, gjorde naturligvis nar ad den idé at blive oppe, og selv mor, der dog ellers ikke var videre rejsevant, erklærede det for den rene tåbelighed. Men jeg og to andre unge piger – de var fra Amerika og det var deres første overfart – syntes, at vi skulle blive oppe, og en af dem spurgte mr. Walsh om han også havde tænkt sig det. 'Jeg bliver nødt til at gå i land her,' sagde han, 'det vil da sige, hvis jeg får det telegram, jeg venter.' Selvfølgelig så han i det samme hen på mig, så jeg vidste hvad han mente, skønt de andre ikke havde den mindste anelse. Hvad ville de ikke have sagt!"

"De sagde vel, at det da var så kedeligt, at han ikke kunne følge med til Liverpool?"

"Jo, og selv mor sagde det samme. Tænk Dem, mor! Gud, hvor jeg morede mig. Men efter frokost ærgrede hun mig ikke så lidt. Hun holdt mig nemlig indespærret lige til middag nede i sin kahyt, hvor jeg måtte sidde og skrive breve for hende til alle mulige tåbelige mennesker, både hjemme og i Amerika, for at melde, at vi var ankommet i god behold. Selvfølgelig var vi ankommet i god behold! Men hvis mor bare så meget som sejler over Kanalen uden at gå til bunds, skal hun straks skrive til alle sine bekendte, som om hun var kommet hjem fra en rejse til Nordpolen. Men sådan er der jo virkelig mennesker, der har det."

"Ja, det går under navn af betænksomhed. Man kan skaffe sig et glimrende omdømme for gode manerer ved at skrive unødvendige breve."

"Javel. Jeg så ham altså ikke før ved middagen. Der skete ikke noget af betydning, eller i alt fald husker jeg da ikke noget. Rejsen nærmede sig sin slutning, og jeg var ikke mere glad som

jeg havde været tidligere under turen. Men alle de andre var til gengæld i ypperligt humør, og han var den gladeste af dem alle sammen. – Jeg tænker, han kunne mærke, at jeg var i dårligt humør, og han fulgte med mig op på dækket straks efter middag. Dér talte vi så sammen for sidste gang. Han sagde, at han troede, at alt ville gå af i stilhed. Det var hans mening, at sige til hovmesteren, hvor han opholdt sig, for at de kunne vide, hvor de kunne finde ham i tilfælde af, at skibet skulle blive undersøgt, og så ville han holde sig parat til straks at gå i land. Han var sikker på, at de ville bringe ham i land; men selv om de ikke gjorde det, ville han forblive i sin kahyt, og han mente ikke, ville ses igen, så derfor ville han sige mig farvel med det samme. Så sagde jeg også farvel og ønskede ham held og lykke. 'Bliver De oppe i nat?' spurgte han. Jeg så lidt på ham og svarede så Nej. Han smilede på en undskyldende måde og med den lille ejendommelige håndbevægelse. – 'Det er naturligvis dumt af mig at bryde mig om det, men – jeg siger Dem nu alligevel tak for det.' Det overraskede mig lidt, for jeg havde i grunden troet, at det var ham ligegyldigt, hvad jeg så eller ikke så, men – jeg kunne nu alligevel godt lide ham for det. Han rakte mig begge sine hænder, og jeg tog dem og trykkede dem. Så åbnede jeg mine hænder og så på hans, som lå der udstrakte i mine. Han smilede til mig med læber og øjne. 'Jim med de smukke hænder!" hviskede han. "Glem ham nu ikke helt, lille De!' – 'Jeg ser Dem vel aldrig mere,' sagde jeg. – 'Nej, og det er jo også bedst sådan. Men lad os begge mindes denne rejse. Vi vil hegne den rejse ind som med en mur, der lukker hele den øvrige verden ude, og så lade rejsen blive ved at være netop det, den har været for os to. Skal vi det, kæreste lille ven?'"

Mrs. Pryce holdt et øjeblik inde i sin beretning. Men min nysgerrighed var ubarmhjertig.

"Hvad svarede De ham?"

"Jeg ved det ikke. Jeg tror, jeg hviskede noget som: 'Å du godeste dog!' – og så slap jeg hans hænder og så ud over vandet. Da jeg igen vendte mig om, var han gået."

"Og det var enden på det?"

"Nej. Enden på det befandt sig i køjen over mor, som lå og sov – ja, hun snorkede ligefrem – hvor jeg lå og følte skibet sagtne farten og til sidst stoppe helt, og tumlen og larmen, da postdamperen kom op på siden af os. Der var egentlig ingen ting at lytte efter, for jeg kunne jo dog ikke høre mig til, hvad der foregik; det vidste jeg godt, men jeg kunne alligevel ikke lade være. Time efter time lå jeg og lyttede, indtil jeg mærkede, at skruen igen begyndte at arbejde. Så vidste jeg, det var sket, og det var det også. Næste dag kom han ikke til frokosten, men heldigvis var der ingen ombord – ingen af passagererne, mener jeg – som fandt ud af noget, før vi nåede Liverpool, og da mor og jeg ikke skulle med videre til London, betød det ikke noget."

"Og han slap fra det?"

"Ja, han slap fra det – den gang."

"Jeg er alligevel bange for, at denne store mand dog har haft én svaghed," bemærkede jeg. "Han var stolt af de hænder. Nå, selv Cæsar var jo så forfængelig, at det generede ham at blive skaldet, kan jeg huske, vi lærte i skolen."

"Når jeg tænker på de hænder, ser jeg dem for mig, som de lå der udstrakt i mine. – De hænder og de øjne – dem glemmer jeg aldrig."

"Har De nogen sinde set ham senere?"

"Nej, naturligvis ikke." Hun blev siddende et øjeblik endnu, og rejste sig så: "Skal vi gå ind?"

"Det er vist det bedste," sagde jeg.

Så vi gik ind i billardstuen. De spillede stadig. Jeg fandt bakken med whisky-og-soda og lavede mig et glas. Da jeg satte glasset fra mig og vendte mig mod billardet, skulle Charlie Pryce netop til at gøre et vanskeligt og vigtigt stød. Hans hustru stod for enden af billardet og så på ham. Hun lod til at være lige så interesseret i hans stød som nogen af de andre. Men var hun nu også det? – For netop inden han stødte, hævede hun blikket og så hen på mig med sært lille smil. Jeg kunne ikke lade være med at gengælde det. Jeg vidste, hvad hun tænkte. Billardbordet kan være forræderisk.

Da Charlie havde gjort sit stød – hvilket han gjorde med flyvende faner – kom hans kone hen og kyssede ham. Det fornøjede ham vældigt. Han genkendte ikke "Bodskysset", der dog ellers er en meget kendt variant.

Jeg er bange for at den magnetiske strøm af umoral, som syntes at udgå fra mr. James Painter Walsh gennem det sympatiske medium, som udgjordes af mrs. Pryces erindring, åbenbart i nogen grad havde angrebet mit mere hårdhudede intellekt, for selv nu kan ikke lade være med at håbe på, at Jim med de smukke hænder kun er idømt et lettere arbejde i tugthuset. Men det er svært med den slags! Selv vaskeriet – et sted, som er meget attrået af de indsatte – ville være ødelæggende for dem.

Hertugens safir

Det var karakteristisk for hertugen af Belleville – og det vil forekomme mange at være et udmærket træk – at han ikke lagde synderlig vægt på de antikviteter og kuriositeter, som han havde arvet eller erhvervet sig ved køb. Mange syntes endog, at han behandlede selv ting af virkelig skønhed eller historisk interesse med for stor letsindighed. En flakon, der havde tilhørt dronning Elisabeth, forærede han således til en smuk, ung pige, som han aldrig havde set før og aldrig fik at se oftere, blot for at glæde hende – og sig selv. ("Og jeg kunne ikke forestille mig to mennesker, der var denne sag mere værdige," bemærkede han sidenhen.) Sin kusine lady Anastasia Vieilleroche – navnet udtales Vilrock – forærede han de sko, Marie Antoinette havde kasseret på sin bryllupsdag, fordi de var for små, skønt han godt vidste, at kusinen, som havde både et vildt temperament og de mindste fødder, der fandtes i London, ville tage skoene på til det næste bal og slide dem op – hvad hun da også gjorde. Og – men der er virkelig ingen grund til at komme med yderligere eksempler på hans venlighed, skødesløshed eller kaprice, som egentlig kun kan undskyldes ved at betænke, hvorledes denne mands velbefindende ikke var afhængigt af mængden af hans ejendele, men i den frihed, de gav ham.

Dog var der ét stykke i hans samling, som han aldrig ville skille sig af med: det var den safir, som Lorenzo af Medici havde givet Simonetta Cattaneo i brudegave, og som – men vi skal ikke komme nøjere ind på dens historie. Hertugen satte pris på den for Simonettas skyld, og han drømte måske i sine ledige

stunder også om, at han en skøn dag ville finde en dame, der kunne bære den, uden at det ville forekomme at være helligbrøde. –

En december eftermiddag klokken syv vågnede hertugen af en kort, men velfortjent middagssøvn; han havde tidligt på dagen været til et velgørenhedsmøde i Mansion House, hvor næsten hele Londons aristokrati havde været til stede.

"Frank," sagde han, "min selskabsdragt, mit ordensbånd, Simonettas safir og revolveren med elfenbensskæftet."

"Ja, Deres Nåde," svarede Frank, idet han satte en whisky-and-soda på et sidebord. "Men må jeg tillade mig at bemærke, at Deres Nådes nye Browning er et mere nyttigt våben."

"Ikke ved alle lejligheder, Frank," sagde hertugen med et eftertænksomt smil. "Undertiden er de gamle mere hensigtsmæssige, og – Nej, jeg tror ikke jeg vil have noget af det der i aften."

Frank begav sig ind i påklædningsværelset ved siden af, og hertugen tog et brev op af lommen. Det var undertegnet "Stasy" og lød således:

> "Glem ikke i aften; du husker nok, hvad du lovede! Hun er ganske henrivende, og han er –. Det er for resten sandt, han *mener*, at han er fætter til kongen af Spanien, kald ham derfor Kongelig Højhed. Og vær sød og tag dit blå ordensbånd på. Jeg ved godt, at du hader det, men gør det alligevel. Kom klokken kvart over otte præcis, og glem ikke safiren."

"*Hun* er henrivende, og *han* mener, at han er fætter til kongen af Spanien! *Jeg* tror nu – nå, jeg ved knap, hvad jeg skal tænke,"

mumlede hertugen. "Imidlertid vil jeg gerne fornøje Stasy, og det er flere uger siden, jeg sidst oplevede noget." Han var endnu lidt søvnig og tænkte på, at der undertiden dukkede mærkelige personer op i London for et par sæsoner, og så igen sporløst forsvandt. De var som regel en eller andens fætter eller kusine, og de var som regel vældig charmerende og gav og blev inviteret til fine middage, forsvandt, og ingen savnede dem. "Så disse her er vel sikkert også respektable nok," tænkte han velvilligt, idet han rystede den sidste søvnighed af sig og begav sig ind i påklædningsværelset.

Tyve minutter over otte holdt en lille, men hurtig elektrisk brougham, styret af hertugens liv-chauffør, monsieur Ferdinand, for døren. Hertugen, som ikke havde glemt hverken ordensbånd, revolver eller safir, kom ud.

"Godaften, Ferdinand. Til komtessen af Montcornés bolig." Han stod et øjeblik på fortovet og smilede til Ferdinand.

"Ja vel, Deres Nåde," svarede Ferdinand, men tillod sig at trække lidt på de buskede bryn.

"Du ved jo, hvor det er, Ferdinand? Du er altid vidunderligt à jour med alt muligt."

"Hun har lejet Meldart Lodge for to måneder, Deres Nåde, og hun har allerede boet der i seks uger."

"Meldart Lodge?"

"Det er ved Regent's Park, Deres Nåde."

"Jeg kender det, Ferdinand. Det er et meget stille og landligt område."

"Ja, lidt afsides, Deres Nåde." Ferdinand holdt mest af at færdes i livets centre, hvilket måske kunne forklare det lette eftertryk, han lagde på ordet "afsides".

"Ja, Ferdinand – lidt, hm, afsides. Nå, men der skal jeg altså hen." Hertugen satte sig op i vognen og lagde sig mageligt tilbage i sædet.

Femogtyve minutter før ni nåede de Meldart Lodge – et hus, som hertugen udmærket godt kendte.

"Du behøver ikke at komme tilbage, Ferdinand. Jeg skal nok selv finde hjem. Godnat," sagde hertugen.

"Det kan altid være godt at have en vogn ved hånden, Deres Nåde."

"Ja," svarede hertugen og smilede ved erindringen om et eller andet. "Nå, det kan være, jeg telefonerer," sagde han så, "men ikke senere end halv tolv."

Monsieur Ferdinand kørte hjem. Hertugen så efter vognen, steg så op ad trappen og ringede på klokken. "Stasy er sikkert allerede kommet," sagde han ved sig selv.

Han blev modtaget af en kældermester og to tjenere, alle meget høje mænd. Kældermesteren var i knæbenklæder, mens tjenerne var iført nogle temmelig statelige livreer – lange frakker, der nåede langt ned over deres fløjlsbenklæder, og med pudder i håret. Kældermesteren tog hans hat, den ene af tjenerne tog hans overfrakke af, mens den anden tog et lille tag i hans kjoleskøder og trak lempeligt ned i dem, antagelig for det tilfældes skyld, at de skulle være krøbet op, mens han sad i vognen. Denne betænksomme operation udførte tjeneren med venstre hånd.

Hvad gjorde han med den højre? Ja, hvis han i det hele taget gjorde noget – og hertugen var ikke vis på det – så blev det gjort yderst hurtigt og behændigt, den svagest mulige berøring, men dog nok til at få hertugen til hurtigt at vende sig om. De tre høje

mænd stod alle tavse med hænderne på ryggen og så ganske udtryksløst og passivt på ham. Et øjeblik betragtede hertugen dem med et sarkastisk smil om læberne. De stod der, som billeder på ærbødig ubevægelighed, disse de tre høje mænd, mellem ham og døren.

"Er det ovenpå?" spurgte hertugen.

"Ja, Deres Nåde," svarede kældermesteren. Han bukkede og gik foran, mens de to tjenere forblev i forhallen. Da hertugen var drejet om ad den første afsats og ikke kunne ses dernedefra, følte han hastigt efter i sin hoftelomme. Revolveren med elfenbensskæftet var forsvundet.

"Nå – jeg kunne jo ikke have beskyldt dem for det, og desuden må vel Stasy være her," tænkte hertugen. Han opgav en øjeblikkelig indskydelse til at forsøge at skaffe sig revolveren tilbage, og fulgte efter kældermesteren op ad trappen. Han rynkede brynene let, skønt smilet endnu spillede om hans læber. "Det er derfor, deres frakker er så rummelige," sagde han ved sig selv, og i det samme slog kældermesteren døren op og meldte ham ved navn.

Med udstrakte hænder og et lyst smil, som havde et anstrøg – forekom det ham – af sydlandsk indladenhed, trådte værtinden ham i møde.

I det første øjeblik var hertugen måske lidt åndsfraværende – han tænkte endnu på revolveren –, men han fattede sig snart og greb den fremstrakte hånd. Den var lille og buttet ligesom den ejerinde, en ikke særlig høj kvinde med meget lyst hår, en lille opstoppernæse og et lidt patetisk ansigtsudtryk. Smuk var hun egentlig ikke, men der var noget vist vindende ved hende.

"Det er virkelig smukt af Dem at komme, hertug," sagde hun, "men hvor det er en skuffelse med den kære lady Anastasia!"

"Med –" Hertugens blik strejfede rundt i rummet, men han kunne ikke opdage sin kusine.

"Ja, hendes kammerjomfru har lige telefoneret – sådan en skrækkelig neuralgi, stakkels barn! Hun kunne på ingen måde tage ud!"

"Neuralgi er ellers meget sjælden i vor familie," bemærkede hertugen. "Må jeg ikke ringe hende op og –"

"Nej, hun er gået i seng, den kære stakkel! Det gør mig så ondt; men De vil vel nok nøjes med os? Må jeg forestille Dem for Hans Højhed, prins –"

Hun nævnede et navn, som jeg ved nærmere eftertanke ikke skal gentage her. Måske havde den undersætsige herre med de blålige kinder, det strittende hår og de glitrende sorte øjne ret til at mene, at han var fætter til Hans katolske Majestæt, og lad os derfor – for ikke at give anledning til panderynken på højere steder – blot kalde ham "prinsen" eller "monseigneur", som komtessen benævnede ham.

Hertugen bukkede – temmelig reserveret – for prinsen, der trykkede hans hånd meget hjerteligt.

"Det glæder mig at gøre Deres bekendtskab, hertug; men jeg er frygtelig ked af – frygtelig ked af, at Deres kusine –"

Hertugen lagde mærke til, at både komtessen og prinsen talte udmærket engelsk, men med en fremmed accent – i virkeligheden *den samme* fremmede accent. Hertugen bukkede igen. Fløjdørene i den modsatte ende af værelset blev lydløst åbnet; middagen var serveret. Komtessen gav prinsen sin arm, og hertugen fulgte efter dem, idet han passerede den høje

kældermester og de to høje tjenere. Han sendte nr. 2 af dem et undersøgende, men dog ikke påtrængende blik.

"Men alligevel vil De nok vise os Simonetta-safiren – ikke sandt?" vedblev komtessen ved østersen. "Hans Højhed er så interesseret i den, fordi den en gang nær var kommet til at tilhøre ham."

"Det kan den måske komme til endnu," svarede hertugen smilende. "Sådanne ting går jo fra hånd til hånd, ved De."

"Å nej, jeg er sikker på, at De aldrig vil sælge den," sagde hun og lo muntert. "Nej, De er alt for rig! Men De husker nok, at da den stakkels Simonetta døde –"

"Nej, nej, det var, da hendes mand døde, kære komtesse," rettede prinsen hende.

"Ja vel – jeg er så tankeløs. Da han døde, fik Medicierne den igen."

"Ja, det skulle de nok sørge for," sagde prinsen og lo.

"Og så tog Catharina af Medici –"

"Marie, min kære komtesse, Marie." Prinsens stemme havde et anstrøg af ærgrelse. Komtessen var virkelig ikke særlig god til at fortælle den historie.

"Marie tog den med til Frankrig," vedblev komtessen, idet hun hævede øjenbrynene drillende og så på sin ven, "og Ludvig den Trettende –"

"Den Fjortende," sukkede prinsen. Hans ærgrelse syntes at give plads for fortvivlelse.

"Gav den til sin sønnesøn Philip den Fjerde –"

"Den Femte," sagde både prinsen og hertugen og smilede til hinanden.

"Sagde jeg ikke den Femte? Og han gav den til monseigneurs – til den dame, som –"

"Som senere ægtede min tip-tipoldefader –" Prinsen afbrød sig selv. "Men alt dette ved hertugen jo allerede," sagde han og tilføjede smilende: "En hel del bedre, end De synes at gøre, komtesse."

"Ja, naturligvis," sagde hertugen, "men jeg kender dog ikke dens historie, fra Philip den Femte fik den, og til den viste sig i Antwerpen i 1813. Det ville være meget interessant at høre Deres Højhed –"

"Å nej, vis os den først," sagde komtessen og lo; "bagefter vil historien blive endnu mere interessant."

Middagen var blevet serveret med beundringsværdig stilhed og hurtighed. Tjener nr. 2, der syntes specielt at tage sig af hertugen, var en af de mest eksemplariske tjenere, hertugen nogen sinde havde truffet på. De havde allerede taget fat på vagtlerne, da komtessen igen bad om at se Simonettas safir.

"Vise Dem den nu? Ja, med fornøjelse," sagde hertugen.

Bordet var kvadratisk og temmelig lille. På den fjerde side, hvor ingen sad, stod en stor, smuk skål med æbler. I dette øjeblik fyldte kældermesteren komtessens glas, den første tjener rakte monseigneur det ristede brød, og tjener nr. 2 tilbød hertugen et drys rød peber. Det forekom denne sidste, som om der faldt en underlig stivhed over de tre tjenere – ja, over alle fem, for prinsen og komtessen sad også ganske ubevægelige. Hertugen så på det røde peber. Han havde en underlig fornemmelse af, at han ville være bedre stillet, hvis han selv havde peberbøssen i hånden; men da han ikke ville vække mistanke, grab han ikke ud efter den.

"Den kære Anastasia sagde, at De aldrig havde noget imod at fremvise den."

"Nej – når jeg ellers har den med mig," sagde hertugen leende, idet han stak hånden i vestelommen.

En stilhed, der næsten syntes at kunne føles, lagde sig over værelset. Hertugen havde læst om den slags stilhed og havde intet besvær med at genkende den.

"Nå – den anden lomme, antager jeg," sagde hertugen smilende. Han forsøgte den, trak på skuldrene og stak så med en let panderynken begge hænderne i sine bukselommer. Men begge hænder kom tomme op. "Det var dog besynderligt!" Nu gravede han i sine kjolelommer, undersøgte på ny de lommer, han havde været i før, rystede på hovedet og bøjede sig fremad mod komtessen. "Jeg tør sværge på, jeg havde den, komtesse," sagde han.

"Men hvis De havde den –" udbrød hun.

"Naturligvis havde jeg den. Det lovede jeg jo Anastasia, og så kunne jeg jo ikke glemme det." Han smilede beklagende. "Der må være nogen, som har været i mine lommer."

Prinsen trommede på bordet med fingrene. Han var blevet helt blodrød i ansigtet i stedet for blå. "Jeg har afslået en vigtig indbydelse til i aften – en invitation, som for enhver anden, der ikke er i min stilling, ville have været en ordre – fordi Deres Nåde ville komme, og efter lady Anastasias løfte ville ... Det forekommer mig utroligt, at –"

"Vil De ikke se efter endnu en gang?" afbrød komtessen bedende.

Prinsens pompøse væsen kunne ikke skjule hans vrede og skuffelse. Dette gav hertugen stof til nye tanker.

"Cayenne-peber, Deres Nåde?" spurgte tjener nr. 2 tålmodigt.

"Nej tak."

Tjener nr. 2 gik hen til buffeten, satte peberbøssen fra sig og vendte tilbage til sin plads ved hertugens stol. De to andre tjenere rørte sig ikke.

Hertugen nærede nu ingen tvivl om, hvilket selskab han befandt sig i. "Det kommer alt sammen af, at jeg tillod det blad at trykke deres artikel om safiren," tænkte han ærgerlig. "Og så hjemsøger folk Stasy – hun er ikke så svær at komme til – og den kære Stasy har jo altid holdt meget af at vise mig frem som en anden marionetdukke." Det var en meget kritisk situation. Hvis han gennemsøgte sig selv alt for grundigt, blev han nødt til at opdage, at han også savnede sin revolver! At savne revolveren og dog ikke ytre sin mistanke – ville det være plausibelt? Og at ytre sin mistanke – ville det være rådeligt? Meldart Lodge lå afsides, og de tre tjenere var meget store. Men søgte han mere, *måtte* han opdage, at den var borte – det vidste i alt fald tjener nr. 2, og måske vidste de det alle.

"Naturligvis vil jeg søge efter den," sagde han så godmodigt, som den temmelig særprægede situation tillod det. "Men det hjælper sikkert ikke." Han gennemrodede atter alle lommerne – med undtagelse af hoftelommen. – "Den er der ikke," sagde han til sidst og så omkring på dem.

"Se efter igen," sagde prinsen. Hans tone var meget bydende.

Nu vidste hertugen, at prinsen vidste, han havde en hoftelomme. Det måtte han være blevet underrettet om. Rimeligvis vidste de det alle. Der ville blive aftalt et signal – alt kunne bruges: både æbleskålen og peberbøssen; sligt var hans venner naturligvis vant til. Idet disse tanker løb igennem hans

hoved, begav kældermesteren og tjener nr. 1 sig – åbenbart fortvivlede over, at ingen skænkede hverken dem eller maden nogen opmærksomhed – hen og satte deres byrder fra sig og tog så tavse opstilling ved den ubesatte side af bordet, hvorfra de kunne hindre hertugen i at komme ud af døren.

Hertugen så et øjeblik på komtessen. Det lod til, at hun var nervøs og urolig. Prinsen var højrød af utålmodighed.

"Nå – måske har jeg i tanker ladet den glide ned i min hoftelomme tillige med min revolver," sagde hertugen og lod hånden langsomt glide derned. Han studsede heftigt. "Ved Himmelen! Revolveren er også borte!" råbte han med beundringsværdig påtagen overraskelse og bestyrtelse.

"Revolver! Men De har da vel ikke taget –" begyndte komtessen.

Men tjener nr. 2 afbrød hende.

"Deres Nåde glemmer," sagde han ærbødigt smilende, "at Deres Nåde lagde den i overfrakken, da Deres Nåde tog denne af."

"Ja, det er rigtigt, mylady," sagde kældermesteren og smilede ligeledes ærbødigt.

Hertugen tillod sig også at smile. Komtessen, ja, selv den højrøde prins gjorde det samme.

"Der vil Deres Nåde finde den, når Deres Nåde tager herfra," sagde tjener nr. 2.

"Mon jeg da også lagde et juvelskrin der?" spurgte hertugen.

"Det tror jeg ikke – jeg så ikke andre ting der end revolveren, Deres Nåde."

"Men nu, da De ved, hvor revolveren er, lad os så få safiren frem," sagde prinsen, der nu ikke mere brød sig om at bevare

skinnet, og udtalte ordene i en grov og snerrende tone.

Pludselig lagde komtessen sin lille, buttede hånd på hertugens arm og så bedende op til ham. "*Kom nu lige så godt straks med den,*" mumlede hun rødmende. "*Der er jo ikke nogen grund til at skabe besvær, vel?*"

Der var noget i hendes stemme, som ligefrem rørte hertugen med denne særlige sympati, som beslægtede eventyrlystne sjæle har for hinanden, ligegyldigt hvor forskellige deres områder og metoder måtte være. Han trykkede komtessens hånd et øjeblik og lo.

"Det kunne aldrig falde mig ind at ville skabe besvær," sagde han, "især da andre sikkert ikke er så ligegyldige med deres revolvere, som jeg har været med min. Men jeg *har* nu engang ikke safiren; De kan undersøge mig, hvis De ikke vil tro det."

Prinsen tabte nu ganske sin selvbeherskelse. Han rejste sig halvt op fra sin stol og råbte: "Ja, ved den lede, det vil vi!"

Men i det samme lagde komtessen sin buttede lille hånd på hans arm. "Pas på temperamentet!" sagde hun og klappede ham på ærmet. "Det er jo frygteligt, så De tager på veje! Det kan være farligt!"

Det lod til, at han trods alt indså det fornuftige i det, hun sagde. Han sank igen tilbage i stolen.

"Vær dog fornuftig, monseigneur," vedblev hun; "hvis hertugen nærede mistanker til os –"

"Men frue dog!" protesterede hertugen smilende.

"Så ville han ikke have taget safiren med. Havde han ingen mistanke, ville han ikke skjule den. Havde han haft den med, ville det have været for at vise den frem for damerne. Nå, og så

–" hun rødmede blufærdigt – "så ville han da ikke have haft den – nuvel, på et sted, der ikke var passende."

Hertugen kunne ikke lade være med at beundre hendes fornuftige indstilling; men det er jo forresten karakteristisk for fornuften at holde sig til det indlysende.

"Men hvorfor har De ikke taget den med, *mon ami?*" vedblev hun henvendt til hertugen.

"Nå ja, jeg skammer mig virkelig, men –" han gjorde tegn hen mod de høje tjenere – "vi er jo ikke alene."

"Åh jo, vi er alene nok," sagde hun og smilede. "*De* er den eneste fremmede her, hertug."

"Madame, jeg vil være lige så oprigtig, som De er. Safiren er jo meget kostbar. Jeg tager den aldrig med mig ud, uden først at rådspørge politiet."

"Nå – hvad sagde jeg! Jeg sagde dig jo, at han ikke var nogen tåbe!" udbrød komtessen. – Hertugen tog måske fejl; men det forekom ham faktisk, at denne bemærkning tilsyneladende mest var rettet til tjener nr. 2. – "Og hvad sagde så politiet, da De rådspurgte det?"

"De vil undskylde mig, men De ved jo, at det er politiets pligt at være mistænksomt. De sagde, at jeg vidste for lidt om Deres – Deres *ménage*, komtesse, og at de –"

"Vidste for meget?"

Hertugen slog afværgende med hånden. "Ja, det kunne jeg jo have sagt. Det ville lyde rigtig godt, hvis det var min hensigt at slippe uden om dette. Men jeg foretrækker at sige sandheden. De sagde, at de slet intet vidste, men at de, hvis jeg ønskede det, ville anstille undersøgelser." Hertugen smigrede sig selv med, at han her løj på en overmåde troværdig måde.

"Og hvad sagde *De* så?" spurgte komtessen i sin indstændige, bedende tone.

"Å, jeg sagde," svarede hertugen leende, "at jeg bedre kunne fortælle dem det, hvis de ville indfinde sig i min bolig i morgen formiddag." Han tændte sig en cigaret. "Og det lovede de så at gøre," vedblev han og blæste et par røgskyer fra sig.

Med disse ord rejste hertugen sig uden at være helt sikker på, hvorledes selskabet ville optage dette. Det umiddelbare resultat var, at alle pludselig drejede hovederne om mod tjener nr. 2. Han for sit vedkommende så på komtessen og rakte hånden i vejret. Ingen rørte sig af pletten.

"Lad os nu være oprigtige," vedblev hertugen, idet han påtog sig en vis myndighed. "De må ofre min kusines bekendtskab og Deres ophold i dette hus – heldigvis dog kun for fjorten dage."

"Hvorledes ved De det?" råbte prinsen med rå stemme.

Hertugen ænsede ham ikke; han vidste nu, hvem der var de ledende ånder i selskabet, og monseigneur var ikke en af dem. "Jeg for min part lover at glemme denne aften, undtagen for så vidt det gælder at tilfredsstille min kusines nysgerrighed. Måske undrer det Dem, at jeg giver Dem dette tilbud; men De vil dog næppe betænke Dem på at modtage det." Han skød stolen tilbage fra bordet, vendte sig om og kom derved til at stå ansigt til ansigt med tjener nr. 2. Deres øjne mødtes. Hertugens var årvågne, men selvtillidsfulde; tjenerens var grublende, forundrede og undersøgende.

Men efter at have set ind i tjenerens øjne – som havde den farve, man som regel kalder for porcelænsblå – forstod hertugen dog, at han ikke var kommet ud af skoven endnu. Hvad der så end var tilfældet med hans kammerater, så var

tjener nr. 2 ikke tilfreds. Han måtte derfor træde meget varsomt, og frem for alt måtte han hverken være for ivrig eller ængstelig.

"De ser så tankefuld ud, min ven," bemærkede han. Men i det samme rejste den lille komtesse sig, trådte hen til tjeneren og stak sin arm under hans. I næste øjeblik satte tjener nr. 1 og kældermesteren sig på de to tomme stole og tog for sig – den sidste tog et æble, og den første skænkede sig et glas portvin. Hertugen så på sit ur. "Maskerne af klokken halv elleve, er det ikke rigtigt?" spurgte han smilende komtessen.

"De har sat min mand i forlegenhed, og han er dog ellers meget dreven," sagde hun.

"Glæder mig at gøre grevens bekendtskab i en ny og sikkert mere fornøjelig skikkelse," bemærkede hertugen og smilede til tjener nr. 2.

"Jeg spekulerer på, hvordan det har kunnet falde Deres Nåde ind at risikere at skuffe lady Anastasia," sagde tjeneren, der vedblev at bevare sin tankefulde alvor.

"Klogskaben må undertiden gå forud for høfligheden? Ikke sandt?"

"Det tror jeg ikke. Det stemmer ikke med, hvad jeg ellers har hørt om Deres Nåde."

"De tror, at det er lykkedes mig at skjule safiren, efter at jeg er kommet her?"

"Jeg er vis på, at De ikke har gjort det, i hvert fald ikke efter at De kom herind. Men jeg vil tillade mig at ledsage Dem til gangdøren. Har De skjult den, ønsker jeg, at den foreløbig skal blive, hvor den er."

Hertugen lo. "Ja, lad den kun blive, hvor den er. Det kan jeg ikke have noget imod!"

"Kom, hertug," sagde komtessen. "Giv mig Deres arm. Min mand vil følge med os."

Hertugen adlød, skønt dette helt åbenlyst var beregnet på at hæmme hans frie bevægelser i tilfælde af, at han ville snappe safiren til sig fra et eller andet improviseret skjulested. Måske var det, hvad komtessen tænkte sig. De gik gennem dagligstuen, og tjener nr. 2 fulgte efter i tre-fire skridts afstand.

"Jeg er bange for," sagde komtessen, idet de gik ned ad trappen, "at De nærer meget ringe tanker om os."

"Hvad behager?" Hertugen havde gået i tanker; men det var ikke hans værters moralske karakter, der optog dem.

"Fordi vi har måttet gribe til – til denne virksomhed."

"Å nej, – tværtimod. Det må jo være uhyre interessant. Jeg har altid fundet fornøjelse i at undgå loven – for eksempel i forbindelse med automobiler."

"Jamen, sådan nogle tager vi da virkelig aldrig! Det ville være vulgært!" udbrød komtessen chokeret.

"Jeg tror ikke, jeg mente det helt på samme måde som De synes at tro," smilede hertugen.

De var nu ved det nederste af trappen. Hoveddøren – vejen til flugt – lå foran hertugen. Det ville være affektation at nægte, at han var temmelig spændt.

Da han nærmede sig døren, endnu med komtessen under armen og endnu fulgt af tjener nr. 2, så han, at hans hat og overfrakke lå på bordet, og ved siden af frakken og ikke i dens lomme skinnede elfenbensskæftet af hans revolver. Hertugens første indskydelse var at rive sig løs, styrte frem og gribe den;

men han betvang indskydelsen. Han vidste, at det inkvisitoriske blik endnu var i tjenerens øjne. Så højt han end skattede Simonettas safir, var hans højeste attrå for øjeblikket dog at berede tjener nr. 2 et nederlag.

Den lille komtesse slap hans arm og tog hans frakke. "Lad mig hjælpe Dem den på," sagde hun.

Tjener nr. 2 havde øjensynlig på et tidligere tidspunkt undersøgt frakken. I alt fald ænsede han den ikke nu. Han tog revolveren, vendte og drejede den og rynkede tankefuldt panden. Hertugen så slet ikke på ham, men havde travlt med at binde sit tørklæde og knappe frakken. Derefter tog han hatten i venstre hånd og rakte komtessen den højre.

"Jeg skal nok hilse min kusine fra Dem," sagde han. "Naturligvis har De sendt hende afbud i aften?"

Komtessen nikkede, hertugen smilede, komtessen åbnede døren.

"Å, jeg håber, at jeg nu kan få min revolver?" tilføjede hertugen. "Det er en gammel ven." Men da han havde sagt det, fyldtes hans sind af de pinefuldt spændende spørgsmål: Hvorledes sagde jeg dette? Var det rigtigt? Var det galt? Var det for indtrængende? Var det for ligegyldigt? Hvordan i Himlens navn sagde jeg det?

Tjener nr. 2 løftede igen blikket, så ind i hertugens ansigt og rakte revolveren med skæftet forrest hen mod ham. "Jeg er bange for, at jeg har taget mig den frihed at tage patronerne ud, Deres Nåde."

"Jeg tænkte mig nok den mulighed," sagde hertugen, idet han rakte sin hånd ud efter våbnet.

Dette kunne synes en meget simpel ting at gøre. Men hvis hans hånd nu skælvede, hvis hans øjne lyste af for tidlig glæde, hvis han tog den for ivrigt? Det forekom ham, at tjener nr. 2 var frygtelig længe om at række ham den.

"De mærkede, at jeg tog den, ikke sandt?" spurgte han. "Da De kom ind, mener jeg?"

"Ja, jeg syntes, at jeg mærkede det – lige akkurat mærkede det."

"Ja, det forekom mig nok, at De gjorde det. Det var kluntet af mig. Værsgo."

"Havde jeg haft safiren hos mig, ville *det* sikkert have fået mig til at være på min post. Men det ville ikke have været til stor nytte."

Ikke før han havde sagt dette, rakte han hånden ud efter revolveren – en fuldstændig rolig hånd, og hertugen erklærede altid senere og forfægtede det med usædvanlig heftighed, at intet i hans mine, hans blik eller væsen forrådte ham. "Nej, det var ham selv, som regnede det ud. Men det var lige akkurat for sent."

Hvordan det nu havde sig med det – hertugen er ikke den, som tager æren for noget uden at været berettiget til det – så var det først, da hertugen havde stukket revolveren i hoftelommen og høfligt var gået baglæns hen til døren, som komtessen holdt åben for ham, at tjener nr. 2 et øjeblik rakte hænderne højt op over sit hoved og råbte højt: "Ved Himlen!" hvorefter han styrtede hen mod hertugen.

Hertugen sprang tilbage, greb det udvendige dørhåndtag og vred det indvendige ud af komtessens greb. Han fik lige akkurat tid til at smælde døren i efter sig, hvorefter han tog de fem

trappetrin i ét spring. Han landede på en bugtet havegang, der førte fra huset ud til vejen, og løb alt, hvad han kunne.

Det var også nødvendigt. Han hørte døren blive åbnet igen og komtessen råbe: "Skyd ikke, kære! Skyd ikke!" Han hørte tjener nr. 2 lande nede på grusgangen med et bump, der var langt tungere end det, han selv havde frembragt. Hertugen stolede ikke på virkningen af komtessens bøn, men løb for sit liv og – for Simonettas safir.

Havegangen var små hundrede meter lang. Hertugen havde for stort et forspring til at blive indhentet på denne længde – undtagen af en kugle. Tjener nr. 2 løb godt, men han vandt ikke meget ind på ham. "Men han kan måske indhente mig ude på vejen – den er meget lidt befærdet så sent på aftenen. Og der er lygter derude – de kan give ham et bedre sigte!" tænkte hertugen. At løbe de hundrede meter tog ham vel omkring elleve sekunder, men det er også rigelig tid til at tænke.

Men pludselig standsede han, – og pludselig standsede også forfølgerens trin. En lang, dæmpet, forsigtig fløjten havde gennemtrængt den afsides villahaves stilhed. Hertugen kastede et langt blik tilbage ad den mørke havegang og gik derpå roligt videre med et tilfreds smil om læberne. Han kendte denne fløjten.

Uden for lågen var monsieur Ferdinand – ikke med den lille elektriske brougham, men med en stor landevejsautomobil. Han tog ærbødigt til kasketten.

"Jeg har de ikke ringet Dem op, Ferdinand," bemærkede hertugen.

"Nej, Deres Nåde," svarede Ferdinand, "men jeg var tilfældigvis på en restauration den anden dag, og der hørte jeg

tilfældigvis en herre sige, at damen i Meldart Lodge ikke var bedre end en almindelig –"

"Kun sladder, Ferdinand," sagde hertugen, idet han satte sig ind hos ham. "Der var ingen grund for dig til at komme."

Ferdinand så op til ham. "Deres Nåde lader noget forpustet." Derefter berørte han hans arm; der hørtes langsomme, tilbagegående skridt inde fra havegangen. Ferdinand lo så småt ved sig selv.

"Ja, ja, Ferdinand," sagde hertugen og smilede, "jeg tror, jeg vil tage mig en whisky-og-soda i Blenheim-klubben."

"Udmærket, Deres Nåde. De trænger nok til det, tænker jeg."

Hertugen endte sin fortælling og tømte sin chokoladekop. Han tændte en cigar, lagde sig tilbage i stolen og så på sin kusine med et beundrende blik. Hun havde set ind til ham på vej hjem fra sin morgenridetur. Hun var iført en mørkeblå dragt og bredskygget, sort hat; hendes støvleklædte fødder retfærdiggjorde fuldt ud den foræring, han havde givet hende med de sko, som havde været for små til Marie Antoinette. For resten – og her nævner jeg slet ikke hendes smukke næsebue, som hertugen aldrig undlod at bemærke ... blussede hendes kinder stærkt, hvilket ikke udelukkende kunne skyldes det nylige ridt alene.

"Det kan alt sammen være meget godt, Basil," sagde hun. "Måske burde jeg have kunnet se, hvad det var for mennesker; men du er jo kommet meget snildt fra det, efter hvad du selv synes."

"Lykken var større end snildheden," afbrød hertugen hende venligt.

"Men *hvis* de nu havde været respektable, og *hvis* de ikke havde sendt mig afbud, og *hvis* jeg var taget derhen –" Hertugen smilede svagt, og lady Anastasia så meget hovmodig ud. "Og det kunne *dog* alt sammen være – være meget –"

"Meget muligt, kære Anastasia," sagde hertugen og nikkede.

"Ja, meget muligt; men så ville jeg være blevet meget skuffet og skamfuld, fordi jeg havde lovet dem, at du skulle tage safiren med, og du havde lovet mig, at du ville gøre det. Jeg ville da have stået der som et mæhæ, og du – ja, det er første gang i hele dit liv, at du har brudt et løfte, som du har givet mig."

"Hvad den omtalte revolver angår, så er den her," sagde hertugen. Han tog den fra bordet. "Det siges, at den begyndte sit liv med kun ét løb, og historien fortæller – ja, du får den, som jeg har hørt den – blev lavet til Napoleon under de Hundrede Dage, og at han havde den med ved Waterloo – for alle tilfældes skyld. Nå – han gjorde jo i alt fald ikke brug af den."

"For alle tilfældes skyld?"

"Ja, du ser den lille, runde guldplade med et kronet N og tre små bier. Det ville jo være det mest indlysende falskneri, hvis de er et falskneri, ikke sandt? Men nu skal du se, hvad den kan."

Idet hertugen sagde dette, løftede den lille guldplade med de tre bier og det kronede N sig på fire bittesmå guldfødder, og dannede ligesom en lille tronhimmel på skæftets yderste ende.

"Plads til en lille flaske med gift, ser du," bemærkede hertugen, "men også en udmærket plads til –"

"Ih, det har jeg aldrig tænkt på!"

"Det havde tjener nr. 2 heller ikke – før det var et lille øjeblik for sent."

En aflang kugle af vat lå i det lille rum, omhyggeligt fastbundet til de fire ben med tynde tråde.

"Det kunne jo ikke gå an, at den raslede," vedblev hertugen, idet han knækkede de fine tråde og tog den lille vatkugle ud. Derefter sank de små ben atter ned, og guldpladen udfyldte nøjagtigt åbningen. Hertugen lagde vatkuglen på bordet ved siden af sig.

"Hvorledes går det til?" spurgte lady Anastasia meget nysgerrigt.

"Blot en lille fjeder," svarede hertugen smilende. "Har du lyst til at prøve, om du kan finde den?"

Hun rystede på hovedet, tog vatkuglen og viklede safiren ud af dens svøb. Den lå i hendes hånd, og hun betragtede den længe. Endelig så hun op på hertugen.

"Det var en skam at lade dig sætte den på spil," sagde hun. "Er der noget i verden, der er så blåt – så virkelig blåt – som den?" Hun rakte den frem imod ham i den hule hånd.

"Ja, et vist par øjne," sagde hertugen.

I dette øjeblik trådte Frank ind. Hertugen så overrasket og lidt misfornøjet ud. Frank havde et lille, antikt læderetui i hånden. Det var tomt, og han så meget fortvivlet ud. Hertugen vendte sig om imod ham; men lady Anastasia vedblev at betragte safiren, som hun havde i den hule hånd.

"Jeg beder om forladelse, Deres Nåde, men – jeg – jeg kan ikke finde Simonettas safir nogen steder her til morgen."

"Jo, du kan, Frank, når du leder efter den på det rigtige sted," sagde hertugen.

Om "Filosoffen i æblehaven og andre fortællinger"

Forfatter: Anthony Hope (1863-1933).
Orgiginaludgaver mm.:

Forfatteren og Sommerfuglen: *The Author and the Butterfly*, i *The National Observer,* Midlothian, Skotland 9. juni 1894.
Her efter *Författeren och fjärilen*, i dagbladet *Stjernan*, Sölvesborg (Sverige) 30. januar 1897.

Fantasi: *Imagination*, i *The Idler Magazine*, London 4. november 1894.
Her efter *Indbildningskraft*, i *Trondhjems Adresseavis*, 27. februar 1895.

Maharajaens rubiner: *Uncle John and the Rubies*, i *Black & White Christmas Number,* London november 1895.
Her efter *Maharajens Rubiner,* oversat af P.P., i dagbladet *Dannebrog* 27.-29.12.1895.

Filosoffen i æblehaven: *The Philosopher in the Apple-Orchard*, i *The English Illustrated Magazine*, London januar 1894.

Dronning Bess' bæger: *The Lady and the Flagon*, i *Manchester Courier and Lancashire General Advertiser,* Manchester 2. oktober 1896.
Her efter *Allehanda, Nya Dagligt Allehandas Veckoblad,* Stockholm 12. januar 1901.

Skæbnens hånd: *Foreordained*, i *Metropolitan Magazine*, New York juni 1904. Her efter *Morgenbladet*, Christiania 14. september 1904.

Jim med de smukke hænder: *Slim-Fingered Jim*, i *Collier's Weekly* 13. februar 1904.
Her efter *Hver 8. Dag*, København 2. og 9. december 1906.

Hertugens safir: *From the Collection of the Duke*, i *Saturday Evening Post*, 26. juli 1913.
Her efter *Allers Familie Journal* (norsk udgave) årgang 38 nr. 14 (18. juni 1914) under rubrikken "Romantik og Virkelighed. Afsluttede illustrerede Fortællinger fra nær og fjern". Oversat af P. Jerndorff-Jessen.

De engelske førsteudgaver er ofte usikre, da nogle af fortællingerne udkom næsten samtidigt på begge sider af Atlanten, og det ikke altid er til at afgøre om udgaven i fx. et amerikansk dagblad er før eller efter en engelsk månedsmagasin-udgave.

Oversætterne er bortset fra Peter Jerndorff-Jessen (1853-1942) og det uafslørede pseudonym "P.P." ikke kendt.
Redigeret og korrigeret af Kim N. Jensen, som også har fordansket de norske og svenske tekster.
Forside: Efter illustration af C(harles) L(ouis) Hinton (1869-1950): *In The Woods Among The Primroses*, til novellen *Maharajens rubiner* (*Uncle John and the Rubies*) i *McClure's Magazine*, juli 1897.

ISBN 978-87-7628-140-3
1. ebogsudgave

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Balladen om Beau Brocade var et meget langt og vistnok satirisk tænkt digt i to- og tre-linjers vers om en landevejsrøver omkring 1739. *Red.anm.*